ذاكرات
זוכרות
Zochrot

ذاكـــــرات الـعـراقـيـب
זוכרות את אלעראקיבּ
Remembering al - ’Araqib

ذاكـــــرات الـعـراقـيـب

זוכרות את אלעראקיבּ

Remembering al - ’Araqib

تحرير :
عمر اغبارية
جمع مواد:
نوري العقبي، إيتن برونشطين، عمر اغبارية
الغلاف الأمامي:
بيت في العراقيب:
"بايكة" سلمان زايد الملاحي الطوري
تصوير: عمر اغبارية، كانون أول ٢٠٠٩
الغلاف الخلفي:
خريطة بريطانية لفلسطين ١٩٤٢
مع "تعديلات" إسرائيلية ١٩٥٥
تصميم الكتيب:
محمود ياسين
ترجمة عربي/عبري:
عمر اغبارية
طباعة:
مطبعة الرسالة – بيت حنينا، القدس
إصدار:
جمعية "زوخروت"
هاتف: 6953155 – 03
فاكس: 6953154 – 03
Zochrot
Ibn Gvirol 61
Tel Aviv Jaffa 64362

עריכה :
עמר אע׳באריה
איסוף חומרים:
נורי אלעֻקבי, איתן ברונשטיין, עמר אע׳באריה
שער קדמי:
בית באלעראקיב-
ביתו של סלמאן זאיד אלמלאחי אלטורי
צילם: עמר אע׳באריה, דצמבר 2009
שער אחורי:
מפה מנדטורית של פלסטין 1942
עם עדכון ישראלי משנת 1955
עיצוב החוברת:
מחמוד יאסין
תרגום ערבית/עברית:
עמר אע׳באריה
הדפסה:
דפוס אלרסאלה, בית חנינא, י-ם
הפקה:
עמותת זוכרות (ע״ר 580389526)
אבן גבירול 61
ת״א יפו 64362
טל׳ 6953155 - 03
פקס 6953154 - 03

تحية وشكر خاص
إلى لاجئات ولاجئي العراقيب
الذين سمحوا لنا بدخول قريتهم

ذاكرات
זוכרות
Zochrot

תודה מיוחדת והערכה
לפליטות ופליטי אלעראקיב
שהרשו לנו להיכנס לכפרם

كانون أول - December - דצמבר - 2009
© All rights reserved to those who were expelled from their homes

3//2

لافتة بدون قرية

أهل العراقيب مصممون على العودة إلى أرضهم: في الخلفية خيام وأكواخ يسكنها بعض من عائلة الطوري الذين عادوا إلى أرضهم عام 2002 رغم ملاحقتهم من قبل دولة إسرائيل

שלט ללא כפר

תושבי אלעראקיב מתעקשים לשוב לאדמתם: בשנת 2002 חלק ממשפחת אלטורי חזרו לאדמתם והקימו מספר אוהלים וצריפים למרות שהמדינה אוסרת עליהם זאת וממשיכה לרדוף אותם

مقدمة

العراقيب جمع العرقوب، وأحد معانيه هو التل الممتدّ بين الأودية. ويبدو أن هذا هو سبب تسمية المنطقة الواقعة في شماليّ النقب الغربيّ بهذا الاسم، فهو مناسب لتضاريس المنطقة وتعرجات الأرض التي تكثر فيها الأودية والتلال اللطيفة. تصل مساحة أرض العراقيب حسب بعض التقديرات إلى حوالي 100 ألف دونم تابعة لعدة عائلات وعشائر عربية سكنت فلسطين منذ مئات السنين. خلال هذه الفترة الطويلة كان لا بد أن تصبح العلاقة بين الأرض وأصحابها علاقة بديهية ومفهومة ضمناً ولا حاجة لإثباتها. عندما احتلت الصهيونية فلسطين، كان لا بد لها من أن تستولي على أكبر مساحة ممكنة من الأرض وأن تبقي أقل عدد ممكن من سكان الأرض الأصليين. واستعملت وسائل عديدة لتحقيق هذا الهدف، ففي النقب على سبيل المثال طردت الدولة الإسرائيلية أكثر من 85٪ من سكان النقب الفلسطينيين الذين ملكوا مئات الآلاف من الدونمات. وما زالت تلاحق المواطنين الفلسطينيين الباقين وتضيّق عليهم في مساكنهم ووظائفهم وأراضيهم. وما زالت تحاول الاستيلاء بالقوة على ما تبقى من أرض النقب بأيدي أصحابها، وتضطرهم أن يثبتوا ما هو مفهوم ضمناً، بل ما هو بديهي. وقصة أهل العراقيب هي أفضل شاهد على أن الاحتلال لم يكتفِ بما سلب وأن النكبة لم تنتهِ بعد.
جمعية زوخروت ترى أن الصراع في هذه الديار لن ينتهي دون إنهاء النكبة ودون عودة اللاجئين والمهجرين إلى ديارهم. لذلك تقوم زوخروت بفعاليات تهدف إلى زيادة وعي الجمهور – خاصة الإسرائيلي - بموضوع اللاجئين الفلسطينيين ودراسة إمكانية وكيفية عودتهم.
هذا الكتيب هو جزء من برنامج متكامل حول قرية العراقيب سيشمل جولة في موقع القرية ولقاء مع بعض مهجريها ووضع لافتات باسم القرية ومعالمها. من خلال هذا الكتيب سننظر بالعين الأولى إلى الماضي لنحكي قصة نكبة العراقيب ونقدّم صورة عن معاناة أهلها التي لم تتوقف منذ بدأت النكبة الفلسطينية، وسننظر بالعين الثانية إلى المستقبل مستندين على النضال الملفت للنظر الذي يجسده أهل العراقيب بصمودهم ومبادراتهم. سنأتي بصور أطلال المنازل والحياة والحضارة التي بترتها يد حاكم عسكري، وسنأتي بصور تجديد الحياة التي تحاول بناءها بعض العائلات الفلسطينية على أرضها.
هذا هو الكتيب الـ 36 من سلسلة ذاكرات القرى المهجرة التي تصدرها جمعية "زوخروت"، صدر قبله كتيبات عن المواقع المنكوبة التالية: كفر عنان، الدامون، سبلان، مسكة، السُّميرية، سمسم، الراس الأحمر، عين كارم، عجور، كويكات، أم برج، خربة اللوز، الشيخ مونّس، المالحة، العجمي في يافا، حطين، الكفرين، الشجرة، ترشيحا، بئر السبع، جليل، اللجون، سحماتا، الجولان، سدود والمجدل، خربة جلمة، الرملة، اللد، عكا، حيفا، عين المنسي، الحرم (سيدنا علي)، عين غزال، لفتا ودير ياسين.

"زوخروت" (ذاكرات)
كانون أول 2009

הקדמה

משמעות המלה "אלעראקיב" בערבית היא הגבעות הנמתחות בין הנחלים. יש למלה משמעויות נוספות, אך המשמעות הזאת נראית המתאימה ביותר לטופוגרפיה של האזור, המשופע בנחלים ובגבעות עדינות. בשם כך קראו, ככל הנראה, לאזור הזה אלעראקיב. השטח רחב ידיים וגודלו, לפי מספר הערכות כ 100 אלף דונם, השייכים למספר שבטים ומשפחות פלסטיניות שגרו על אדמתם ועבדו אותה במשך מאות שנים. רוב המשפחות גרו במאהלים אך חלקן גרו בבתי אבן. הבתים היו מרוחקים אחד מהשני וישנם בשטח עדיין שרידים של בתי האבן, את חלקם ישראל הרסה עד היסוד וחלקם עומדים למחצה. מבחינת תושבי אלעראקיב, הקשר שלהם עם אדמתם היה מובן מאליו ולא דרש הוכחות, עד שהציונות כבשה את פלסטין ב 1948. כדי שהציונות תשיג את מטרתה, כלומר הקמת מדינה יהודית, היה טבעי שתפעל להשיג כמה שיותר אדמות עם כמה שפחות ערבים. האמצעים ליישום זאת היו מגוונים. בנגב לדוגמא, גירשה ישראל עם הקמתה יותר מ 85% מתושביו הפלסטינים, שהיו בבעלותם מאות אלפי דונמים של אדמה. כך היה אפשר להשתלט על אדמותיהם. מדינת ישראל לא חדלה, אחרי שכבר הוקמה, מלמצוא דרכים נוספות "חוקיות" כדי להשתלט על האדמות שנותרו בבעלות הפלסטינים אשר נשארו בתוך גבולות המדינה. היא עדיין רודפת את אזרחיה הערבים שבנגב ומנסה להשתלט בכוח על אדמותיהם. במשך 60 שנה הם נדרשים להוכיח את המובן מאליו, אך כל מוסדות המדינה לא משתכנעים. למרות שיש מסמכים. הסיפור של כפר אלעראקיב הוא עדות טובה לכך שהכובש לא מסתפק במה שגזל וכי הנכבה עדיין כאן.

עמותת זוכרות פועלת כדי להגביר את המודעות של הציבור הישראלי בנושא הנכבה הפלסטינית, מקדמת דיון ציבורי סביב מימוש שיבת הפליטים הפלסטינים וקוראת לצד הישראלי לקחת אחריות על העוול שהציונות גרמה ועודנה גורמת לעם הפלסטיני מאז 1948. פתרון סוגיות אלה יכול להוות פריצת דרך לפתרון הסכסוכים בארץ הזאת.

חוברת זו היא חלק מפעילותה של זוכרות בנושא. החוברת תחולק תחילה בסיור שייערך באתר הכפר אלעראקיב שבו ניפגש עם חלק מפליטיו, נלמד על סיפור הנכבה שלו ונציב בשטחו שלטים לציון זכרו.

החוברת והסיור ישקפו את מאבקם העיקש של תושבי אלעראקיב לשוב לאדמותיהם ולחדש עליהם את חייהם. נזכור את העבר ונסתכל אל העתיד.

"זוכרות את אלעַראקיב" היא החוברת ה- 36 בסדרת החוברות שעמותת זוכרות מפיקה לתיעוד המקומות הפלסטינים שנכבשו ורוקנו מאז 1948. קדמו לה חוברות על המקומות האלה: כַּפר עִנאן, אלדאמוּן, סַבַּלאן, מִסְכָּה, אלסְּמַיְרִיָּה, סִמְסִם, אלראס אלאחמר, עין כּארם, עג׳ור, כּויכּאת, ח׳רבת אם בֻּרג׳, ח׳רבת אללוז, אלשיח׳ מֻוַנִּס, אלמאלחה, אלעג׳מי ביאפא, חִטין, אלכַּפְרֵין, אלשַׁגַ׳רָה, תרשיחא, בִּאְר אלסַבְּע, גְ׳לִיל, אללַּג׳ון, סֻחמאתא, אלג׳וּלאן, סְדוּד ואלמַגְ׳דַל, חִ׳רבַּת גַ׳לַמה, אלרַמלה, אללִּד, עכּא, חַיפא, עין אלמַנְסי, אלחַרַם [סידנא עלי], עין עַ׳זאל, לִפְתא ודיר יאסין.

זוכרות

דצמבר 2009

أثر الزيارة

ميخال زاك

ترجمة – عمر اغبارية

لقد كتبت هذه الكلمات سنة 2006، بعد أن قمت بزيارة نوري العقبي بمسكنه على أرضه. يؤسفني أن نوري لا يزال مضطراً للاعتصام، وأن الكلمات التي بين أيديكم ما زالت مناسبة. أرجو أن تكون كلماتي بمثابة دعم معنوي له.

نوري العقبي هو "معرقة" قديمة، وهو أيضاً شخصية غريبة. إنه مصمم على العودة إلى قريته في أرض العراقيب. طُردت عائلته منها سنة 1951 ووعدوا أن يعيدوهم إليها بعد ستة أشهر. بعد أن استنفذ كل الإجراءات ، قرر يائساً أن "يستوطن" في أرض قريته، داخل خيمة مصنوعة من البلاستيك. يمكث نوري هناك منذ ثلاثة أشهر. قررت أنا وأفراد عائلتي أن نزوره وندعمه. يوم الجمعة بعد الظهر، انتظرنا حتى تنزل الشمس قليلاً، كي لا نصل والحر شديد، فنحن نملك هذا الترف في القرار. سافرنا جنوباً. في مرحلة معينة بدأنا بإزعاج نوري عبر الهاتف النقال، لم ننتبه للمدخل، عدنا، دخلنا في الطريق الترابية التي قبل الجسر وسافرنا حتى العريشة. كان المنظر سريالياً – عريشة بسيطة، على إحدى العصيّ معلق قميص خفيف عليه صورة هندي أحمر، فرشة على الأرض، وعاء ماء، كومة من كراسي "كيتر" صفراء، وسيارة محمّلة موقوفة جانباً. أمام العريشة نصب تذكاري، قطع من الأسمنت والحديد، آثار مصطبة أنشأها نوري وهدمتها الشرطة. في الأفق من جهة الجنوب حيّ سكني جديد لترابين الصانع. من الشمال رهط، ومستوطنة يهودية جديدة – جبعَوت بار، أقيمت على أرض عشيرة العقبي. بعيداً من جهة الشرق توجد خيمة رعاة أغنام جاؤوا مع قطعانهم – سيغادرون قريباً. وصحراء.

ولكن بنظرة بدويّ نرى أشياء أخرى: خلفنا في الوادي آثار بيت بني في سنوات الأربعين، عدة أكوام الحجارة، هناك ولد نوري. في الوادي المقابل أيضاً أطلال بيت وخشب، كان هذا بيت جدّ نوري. وبالقرب منا علامات حراثة. قبل سنة بالضبط زرع نوري قمحاً، سافر بعدها إلى الولايات المتحدة للمشاركة في مؤتمر حول موضوع الشعوب المسلوبة. في تلك الليلة رأى في الحلم حفلة للعائلة، قدمت فيها صحون طعام، أرز ولحم، وفجأة اختفى كل شيء، ولم يأكل أحد، صحا نوري مفزوعاً. في الصباح شارك بطاولة مستديرة مع هندية حمراء من الولايات المتحدة، هندية حمراء من فنزويلا ورجل كردي. من بين ما

רשמים מביקור

מיכל זק

כתבתי את הרשמים שלפניכם בשנת 2006, כשביקרתי את נורי אלעֻקבּי במקום מושבו על אדמתו. לצערי נורי עדיין נאלץ להפגין, והמילים שלפניכם עדיין רלוונטיות. אני מקווה שהן תעזורנה במעט כדי שרוחו לא תיפול.

נורי אלעֻקבּי הוא מכר ותיק, הוא גם איש מוזר. הוא מתעקש לחזור לישוב שלו בשטח אלעראקיב. משפחתו גורשה מהם בשנת 1951 והבטיחו להחזיר אותם אליו כעבור ששה חודשים. הוא החליט כצעד של ייאוש לאחר מיצוי כל ההליכים, "להתנחל" בשטח הכפר שלו, בתוך אוהל בדואי מפלסטיק. נורי יושב שם כבר כמה חודשים, ואני ובני משפחתי החלטנו לבקר אותו ולחזק את ידיו. יום שישי אחר הצהריים, חיכינו שהשמש תרד מעט, לא להגיע בחום, לנו יש את הלוקסוס הזה. נסענו דרומה, בשלב מסוים התחלנו להטריד את נורי בסלולארי, פספסנו כניסה אחת, חזרנו, נכנסנו בשביל העפר שלפני הגשר ונסענו עד לסככה. המראה היה סוריאליסטי- סככה פשוטה, על מוט אחד תלויה חולצת טריקו עם תמונה של אינדיאני, מזרון על הרצפה, מיכל מים, ערימת כסאות כתר צהובים, ואוטו עמוס בצד. מול הסככה אנדרטה, חתיכות בטון וברזל, זכר לרצפה שנורי יצק והמשטרה הרסה. באופק מדרום שכונת מגורים חדשה של תרבין אלסאנִע, מצפון רהט, וישוב יהודי חדש- גבעות בר, שהוקם על אדמות שבט אלעֻקבּי. ממזרח במרחק, סככה של רועי צאן שהגיעו עם העדרים- יעזבו בקרוב. ומדבר.

אבל במבט של בדווי רואים עוד דברים: בואדי מאחורינו שרידים של בית שנבנה בשנות ה-40, כמה ערימות של אבנים, שם נורי נולד. בואדי ממול שוב שרידים של בית ועץ, זה היה הבית של סבא של נורי. לידינו סימני חריש. לפני שנה בדיוק נורי זרע חיטה, אחר כך הוא נסע לארה"ב לכנס בנושא עמים מנושלים. באותו לילה חלם חלום, היתה חפלה במשפחה, הגישו מגשים של אוכל, אורז ובשר, ופתאום הכל נעלם, ואף אחד לא אכל, נורי קם בבהלה. בבוקר הוא השתתף בפאנל יחד עם אינדיאנית מארה"ב, אינדיאנית מוונצואלה וכורדי. בין השאר הוא אמר לקהל: בעודי מדבר איתכם יש לי הרגשה שהסיירת הירוקה משמידה את הגידולים שזרעתי על אדמתי. ואכן באותו זמן בדיוק עלו הטרקטורים על השטח והשמידו את החלקה שזרע.

בדרך כלל בסיפורים כאלה, כשהגיבור הינו דמות כמעט-מיתולוגיות כמו נורי, כשהרוח נושבת דרך פתחי הסככה, והשמש מתחילה לשקוע, מופיע סיפור על חלום- מעין התערבות אלוהית שמחזקת את הסיפור (גם במשפחה שלי הדפוס הזה

قاله للجمهور: خلال حديثي إليكم يراودني إحساس أن الدورية الخضراء تقوم الآن بإبادة المزروعات التي زرعتها في أرضي. وفعلاً في ذلك الوقت بالتحديد وصلت التراكتورات إلى أرضه وأتت على القطعة التي زرعها.

عادة، في مثل هذه القصص، عندما يكون البطل شخصية شبه أسطورية مثل نوري، وعندما تهب الريح من خلال فتحات الخيمة، وتبدأ الشمس بالمغيب، تبرز قصة عن حلم – كتدخل إلهي لتعزيز القصة، (هذا النمط موجود أيضاً في عائلتي، نحتاج أحياناً إلى الأحلام لتطوير حبكة القصة، عندنا صحا جدي في صباح أحد الأيام من حلم غيّر مجرى تاريخ العائلة، أو على الأقل أضاف له حيزاً أسطورياً). حكاية عشيرة العقبي لا تحتاج إلى أي أدوات أدبية للتعزيز أو التبرير، الحكاية صلبة، لا ثغرات فيها.
نوري العقبي هو محارب قديم جداً في جيش النضال، التقيت به أكثر من مرة، كل مرة حول نضال آخر: مرة من أجل بناية روضة أطفال في قرية حورا غير المعترف بها، والتي طُردت إليها عائلة العقبي عام 1951. مرةً في مكاتب جمعية مؤازرة وحماية حقوق البدو الموجود في المدينة العربية من "بئير شيبع"، وقف نوري بين أكوام من المطبوعات المصفرّة والمغبرّة التي طبع منها أكثر من اللازم، من منطلق التفاؤل أن الدعوة لمظاهرة من أجل العدالة ستجذب الآلاف إلى الشوارع. هناك وجدت على الحائط صورة لتومارقين من سنة 1978: صورة أشخاص يُنقلون في عربة قطار (من "الشوآه" كارثتنا) وإلى جانبها صورة بنت بدوية. كتب تومارقين تحت الصور: " يا يهودي، لا تصنع معهم ما صنع معك الآخرون".
بعد ذلك حصلت على الصورة من الفنان نفسه وهي معلقة في مكتبي وكثيراً ما أثارت ردود فعل الداخلين إليه. ولكن في كل مرّة أنظر إليها أتذكر القرى غير المعترف بها، بالسلب والعنصرية، والآن ينضم إلى كل هذا جملة نوري العقبي: "نحن الهنود الحمر لدولة إسرائيل". سرد نوري قصة مظاهرته الفردية. وخلال جلوسنا معه جاء اثنان من أقربائه لزيارته. إنه يتظاهر لوحده ولكنه ليس وحيداً في المعركة إطلاقاً. حسب رأيه، هناك طرق كثيرة للنضال، هناك من يستطيع أن يعيل ويربّي جيلاً، وهناك من يستطيع أن يجلس على الأرض ويصارع رجال الأمن. في نضال طويل وعنيف ضد السلب والعنصرية ثمة حاجة للعمل بطرق متنوعة. ارتعبت قليلاً عندما بدأ يتحدث، كان شيء ما يائساً في صوته لا أتذكره من الزيارات السابقة. هذه المرة سيبقى على أرض أجداده حتى يسمحوا ببناء قرية عليها لعشيرته، أو حتى الممات. كلما أطال في حديثه، عادت روح القتال إلى نبرة صوته ومعها روح الدعابة. يبدو أنه وُهب أيضاً فن سرد القصة الذي ينسبونه إلى شعوب الصحراء، فوصف ثلاث حالات اعتقاله الأخيرة بشكل مفصل ومثير. لقد شدّد على التفاصيل الدقيقة لأفراد الشرطة، على أسمائهم ورتبهم، على التواريخ والساعات. وقد وصف كيف جاء 250 ضابطاً وشرطياً من الوحدات الخاصة وكيف تقدم الضباط الكبار للتحدث معه، كان مهماً له أن يذكر أن أحداً منهم لم يجلس رغم وجود كراسيّ (*صُفر من صُنع "كيتر"*)، وقفوا وقالوا له إنه معتقل، دون أمر اعتقال، دون سبب – دولة إسرائيل تعرض قواها بشكل سوقيّ، مبالغ به، غير متّسق ضد نوري العقبي. شخص عمره 64 سنة، نحيف، منحوت بتجاعيد، يجلس على فرشة تحت خيمة في وسط النقب.
بعد كل اعتقال وبعد كل هدم لخيمته، يعود نوري إلى المكان ويبني خيمة جديدة. نحن ننظر إلى أسطح المستوطنة الجديدة

קיים, לעתים נדרשים לחלומות כדי לקדם את העלילה, אצלנו סבא קם בוקר אחד מחלום ששינה את ההסטוריה המשפחתית, או לפחות נתן לה נופח מיתי). הסיפור של שבט אלעקבי לא צריך שום אמצעים ספרותיים לחיזוק וצידוק, הסיפור קשיח, אין בו פרצות.

נורי אלעקבי הוא לוחם ותיק מאוד בצבא המאבק, נפגשתי איתו לא פעם ולא פעמיים, כל פעם סביב מאבק אחר: פעם על בניית גן ילדים בכפר הלא מוכר בחורה, שמשפחת אלעקבי גורשה אליו ב-1951. פעם במשרדי האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדווים שנמצא בעיר הערבית בבאר שבע. נורי עמד בין ערימות של דברי דפוס מצהיבים ומאובקים שמישהו הדפיס ביותר מדי עותקים, מתוך אופטימיות שקריאה להפגנה למען צדק תביא אלפים לרחובות. שם מצאתי על הקיר תמונה של תומרקין משנת 1978: צילום של אנשים מובלים בקרון (מהשואה שלנו) ולצידו צילום של ילדה בדווית. מתחת לצילומים תומרקין כתב בכתב ידו: "יהודי, אל תעשה להם את שעשו לך אחרים".

את התמונה השגתי אחר כך מהאמן והיא תלויה במשרדי ולא פעם מעוררת תגובות מהנכנסים. אך בכל פעם שאני מביטה בה אני נזכרת בכפרים הלא מוכרים, בנישול ובגזענות, ועכשיו יתווסף לכל אלה המשפט של נורי: "אנחנו האינדיאנים של מדינת ישראל". נורי גולל את סיפור הפגנת היחיד שלו. כשישבנו איתו הגיעו שני בני משפחה לבקר. הוא מפגין לבדו אך בשום אופן אינו בודד במערכה. לטענתו ישנן דרכים רבות למאבק, מי שיכול מפרנס ומחנך דור, מי שיכול יושב על האדמה ונאבק בכוחות הבטחון. במאבק ארוך ואלים נגד גזל וגזענות צריכים לפעול בדרכים מגוונות. כשהתחיל לספר קצת נבהלתי, היה משהו נואש בקולו שלא זכרתי מהפעמים הקודמות. הפעם הוא נשאר על אדמת אבותיו עד שיאשרו לבנות עליה כפר לשבט, או עד המוות. ככל שהאריך וסיפר, חזרה רוח הקרב לקולו ואיתה גם ההומור. נראה שאומנות הסיפור שמשייכים לעמי המדבר לא פסחה עליו והוא תיאר את שלושת המעצרים האחרונים שלו בצורה מפורטת ומותחת. הוא הדגיש בפרטי פרטים את שמות השוטרים, את הדרגות שלהם, את התאריכים והשעות, הוא גם תיאר איך הגיעו 250 קצינים ושוטרי יס"מ וכאשר הקצינים הגבוהים באו לדבר איתו, היה לו חשוב לציין שאף אחד לא ישב - למרות

كل يوم يعلق نوري العقبي اللافتة على خيمته وينزلها آخر النهار "حتى لا يسرقوها بالليل"
כל יום בבוקר, נורי אלעקבי תולה את השלט על אוהלו ומוריד אותו בסוף היום "כדי שלא יגנבו אותו בלילה"

– جبَعوت بار. يهود يسكنون على أرض عشيرة العقبي. يهود طُلِبوا لخدمة العلَم فجاؤوا لإعمار أرض "هنيجب". جيل آخر من ناس "ساذجين"، سيقولون بعد عدة سنوات أنهم لم يعرفوا أنهم سلبوا ونهبوا، ولا يسألون من اليوم من زرع القمح؟. عندما أفكر بهذه الأزواج الشابة، من الصعب ألاّ أتذكر الشعار "شعب بلا أرض وصل إلى أرض بلا شعب". فنوري وأبناء عشيرته، نوري وكل البدو في الجنوب، نوري وكل الفلسطينيين، هم أقل من شعب في نظر الصهاينة، لذلك تعتبر الأرض فارغة، لأنه بكل بساطة لم يكن بها يهود.

أريد أن أرى وجوه سكان جبَعوت بار، أن أنظر في عيونهم وأن يخلع نوري نظارته الشمسية وأن ينظروا في عيونه. في موقع المستوطنة في شبكة الإنترنت مكتوب: إن جبَعوت بار هي بلد جماعي قروي، ذو طابع يهودي علماني" مخطط لاحتواء 500 عائلة. يقع البلد في قلب تلال ينمو عليها القمح (ومن هنا اسمه)، في مركز المجلس الإقليمي بني شمعون ..... وقد استُثمرت جهود وموارد كثيرة لتجهيز تخطيط نوعي للبلد يستخدمه المهندسون الآن لتكملة التخطيط.

لقد أحببت بشكل خاص تلك الجملة التي تصف نضال دولة إسرائيل ضد نوري العقبي: " وقد استُثمرت جهود وموارد كثيرة لتجهيز تخطيط نوعي للبلد...". وتوجد في الموقع أيضاً قائمة الميزات المطلوبة للراغبين بالسكن هنا كما حددتها لجنة القبول للبلد الجديد. كانت ميزة واحدة ناقصة: العمى. عندما غادرنا قبيل دخول السبت، ثعلب وحيد تجول على تلة الرمل التي أمامنا ونحن عدنا إلى وجبة عشاء عائلية في منزلنا، الذي لا أمر هدم بصدده.

نفيه شلوم – أيار 2006

שהיו לו כסאות (כתר צהובים), הם עמדו ואמרו לו שהוא עצור, בלי צו משופט, בלי סיבה- מדינת ישראל בהפגנת כוח וולגרית, מוגזמת, חסרת פרופורציות נגד נורי אלעקבי, אדם בן ששים וארבע, רזה, חרוש קמטים, שיושב על מזרון תחת סככה באמצע אלנָקַב.

אחרי כל מעצר ואחרי כל הריסה של האוהל נורי שב אל המקום ובנה אוהל חדש. אנו מביטים בגגות הישוב החדש- גבעות בר. יהודים שגרים על אדמות שבט אלעֻקבי. יהודים שנקראו לדגל ובאו ליישב את אדמת הנגב. עוד דור של אנשים כאילו- תמימים, שבעוד כמה שנים יאמרו שלא ידעו שהם נישלו וגזלו, ושכבר היום לא שואלים מי זרע את החיטה. כשאני חושבת על הזוגות הצעירים הללו קשה שלא להיזכר בססמא 'עם ללא אדמה הגיע לאדמה ללא עם`. הרי נורי ובני השבט שלו, נורי וכל הבדווים בדרום, נורי וכל הפלסטינים, הם פחות מעם בעיני הציונים, לכן האדמה נחשבת כריקה, פשוט כי לא היו בה יהודים. אני רוצה לראות את הפנים של תושבי גבעות בר, להביט להם בעיניים ושנורי יוריד את משקפי השמש ושיביטו לו בעיניים. באתר הישוב באינטרנט כתוב שגבעות בר הינו ישוב קהילתי כפרי, בעל אופי יהודי חילוני המתוכנן להכיל כ - 500 בתי אב. היישוב שוכן בלב גבעות עליהן צומחת החיטה (ומכאן שמו), במרכז המועצה האזורית בני שמעון...... מאמצים ומשאבים רבים הושקעו בתכנון פרוגראמה איכותית ליישוב המשמשת כיום את האדריכלים לצורך השלמת תכנונו.

במיוחד אהבתי את המשפט שמגולל את המאבק של מדינת ישראל נגד נורי אלעקבי: "מאמצים ומשאבים רבים הושקעו בתכנון פרוגראמה איכותית ליישוב...". באתר ישנה גם רשימה של איפיונים אותם מחפשת ועדת הקליטה של הישוב החדש. היתה חסרה שם רק תכונה אחת: עיוורון. כשיצאנו לקראת כניסת השבת, שועל בודד טייל על תלולית החול מולנו ואנחנו חזרנו לארוחת ערב משפחתית בביתנו, שעליו אין צו הריסה.

נווה שלום, מאי 2006

منازل مستوطنة "جبّعوت بار" التي أقيمت على أرض العراقيب عام 2003
בתי גבעות בר שהוקמה בשנת 2003 על אדמת אלעראקיב שהמדינה גזלה בכוח מבעליה

شهادة نوري العقبي

يوم الإثنين 2009/12/7 أدلى نوري العقبي بشهادة في محكمة الصلح في بئر السبع لإثبات ملكيته للأرض. في صفحات هذا الكتيب زودنا نوري بملخص شهادته وبعض المستندات التي عرضها في المحكمة.

- أنا ولدت في هذا البيت المهدوم أمامي سنة 1942. وعشت فيه حتى عام 1951. أكثر حدث أتذكره من طفولتي هو يوم وفاة جدي الحاج محمد بن سالم العقبي. توفي وعمره 100 سنة. كان عمري ثلاث سنوات. عمي إبراهيم استأجر سيارة من غزة لنقل الجثمان من العراقيب لدفنه في مقبرة الشيخ صالح. يوجد لنا هناك أرض وفيها مقبرة. جدي طلب أن يدفنوه في مقبرة الشيخ صالح. في مقبرة العراقيب هنا كانوا يدفنون الأولاد وعامة الناس. أذكر أن الموسم كان صيفاً وكان الطقس حاراً. شارك بالجنازة كل الرجال في المنطقة. قسم منهم كان يركب على الخيل والحمير والجمال وقسم كان ماشياً على الأقدام، وكلهم حول السيارة التي تحمل جثمان جدي. قبل عدة سنوات قاموا بأعمال حفر في منطقة المقبرة فوجد أحد العمال الحجر الشاهد لقبر جدي مرميّاً ومدفونا في الرمل فأحضره لي. والآن هو عندي.

- عام النكبة أذكر أن الطائرات كانت تطير من فوقنا في طريقها لقصف مدينة بئر السبع. وكنا نسمع صوت القصف، فبئر السبع قريبة من هنا جداً. يحكي أهلنا أن إحدى الطائرات قصفت مرة بيتاً في العراقيب. وقتل أخوان اثنان. لكن أبشع الحوادث التي سمعت عنها من كبار السن عن أحداث عام النكبة هي حادثة قتل 14 شاباً عربياً من أبناء النقب، حيث قامت إحدى العصابات اليهودية باعتقال وخطف هؤلاء الشباب من بيوتهم من عدة عشائر، أخذتهم بسيارة إلى بيت القصيّر مسلّم القواسمي العلامات الموجود بعد الشارع الرئيسي بين العراقيب ورهط. هناك

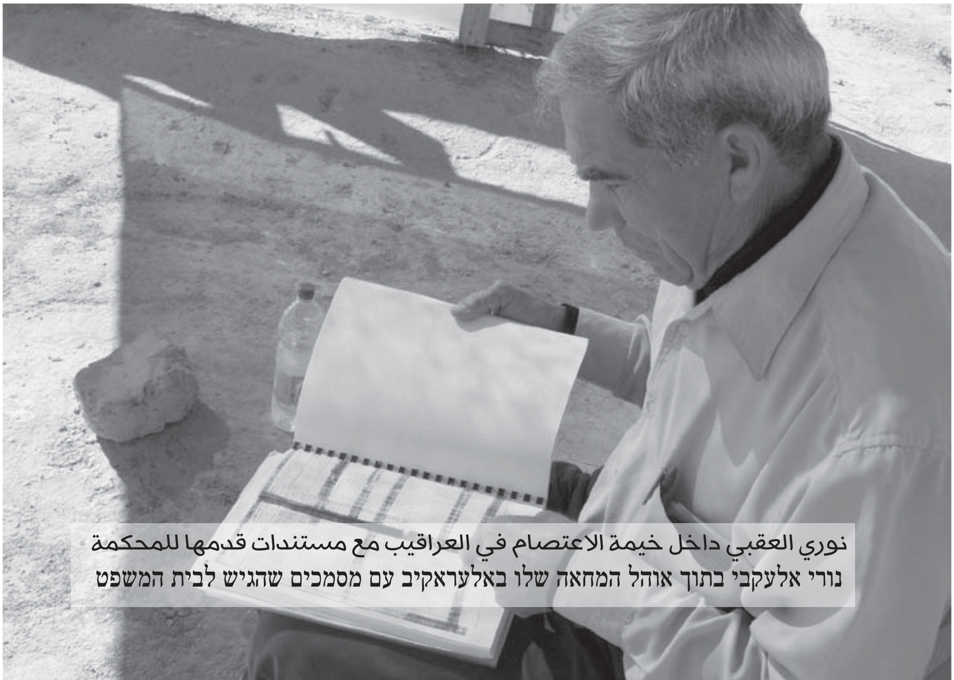

نوري العقبي داخل خيمة الاعتصام في العراقيب مع مستندات قدمها للمحكمة
נורי אלעקבי בתוך אוהל המחאה שלו באלעראקיב עם מסמכים שהגיש לבית המשפט

עדות
נורי אלעֻקבי

ביום שני 7/12/2009 העיד נורי אלעקבי בבית משפט השלום בבאר שבע במסגרת מאבקו להוכחת בעלותו על האדמה בכפרו. בחוברת זו הבאנו את עיקב טיעוניו וחלק מהמסמכים שהגיש במשפט.

- אני נולדתי בבית ההרוס הזה בשנת 1942. בו גדלתי וחייתי עד 1951, עד שגירשו אותנו מכאן. כילד באלעראקיב אני זוכר את יום מותו של סבא שלי, החאג' מחמד בן סאלם אלעֻקבי, שנפטר בשנת 1945 בגיל 100, הייתי בן שלוש. הדוד שלי אבראהים שכר רכב מעזה כדי להעביר את הגופה ברכב מאלעראקיב לבית הקברות של השבט שנמצא באזור אלשיח' סאלח. סבא שלי ביקש לפני מותו שיקברו אותו באלשיח' סאלח. כאן באלעראקיב קברו רק את האנשים הפשוטים ואת הילדים. אני זוכר שהיה קיץ והיה חם. גברים רבים מהאזור השתתפו בהלוייה. חלקם היו על סוסים, גמלים וחמורים וחלקם הלכו ברגל. כולם היו מסביב לרכב. לפני כמה שנים פועלים עבדו באזור אלשיח' סאלח. אחד מהם מצא את מצבת הקבר של סבא שלי זרוקה ומכוסה בחול. הוא הביא לי אותה ואני שומר עליה אצלי בבית.

- בשנת הנכבה, אני זוכר שמטוסים עברו מעלינו בדרכם להפציץ את העיר ביר אלסבּע. היינו שומעים את קולות הפיצוצים, הרי ביר אלסבּע קרובה מאוד לכאן. בני המשפחה מספרים שפעם אחד המטוסים הפציץ באלעראקיב, פגע בבית ושני אחים נהרגו. אבל המקרה המזעזע ביותר שאירע בשנת הנכבה הוא רציחתם של 14 גברים ערבים מהאזור על ידי אחת הכנופיות היהודיות. אני לא זוכר את המקרה, אבל שמעתי אותו מהמבוגרים ממני. ארבעה חמושים יהודים עברו ברכב בין כמה מאהלים באזור ו"עצרו" 15 גברים משבטים שונים. הם העבירו אותם לבית צדדי, ששרידיו נמצאים היום בין אלעראקיב לרהט מעבר לכביש, מצד רהט מול היישוב גבעות בר, שם הורידו אותם מהרכב וירו בהם בתוך הבית. רק אחד הצליח לקפוץ מהרכב ולברוח, קראו לו אבו מבּארכּ אלקריני, החוטפים ירו לעברו ופצעו אותו קשה, למחרת או אחרי יומיים הוא נפטר. לפני שהוא מת הוא סיפר את אשר אירע בבית ההוא.

- בשנת 1948 גרו בנגב בין 110-115 אלף פלסטינים. נותרו רק כ 13 אלף אחרי שנת הנכבה. באלעראקיב היו כ 1000 תושבים, נשארו מהם 500 בערך. בשנת 1949 היה עוד גירוש בכוח של ערבים. בני שבט אלעֻקבי שגרו באלעראקיב נשארו בבתיהם ועל אדמתם. אולם, בני השבט שגרים באזור אלזחילקיה, גורשו כולם מחוץ לגבולות המדינה כבר ב 1948. הקצין שהיה ממונה על האזור שלנו מטעם המושל הצבאי היה אברהם שמש. הוא היה איש רע ואכזרי. היה מוציא הוראות לגירוש אנשים מעבר לירדן. היה מרביץ ומשפיל אנשים. אחד הדודים שלי

قام المسلحون اليهود، وكانوا 4 مسلحين، بإعدام 14 رجلاً داخل ذلك البيت. أحد الرجال المخطوفين واسمه ابو مبارك القريني قفز من السيارة وهرب فأطلقوا عليه النار وأصابوه وتوفي بعدها بيوم أو يومين. أبو مبارك هو الذي حكى للناس ما حدث في ذلك البيت.

- سنة 1948 كان بالنقب حوالي 110 – 115 ألف فلسطيني، بقي منهم بعد عام النكبة حوالي 13 ألف نسمة فقط. في العراقيب كان حوالي 1000 شخص بقي منهم 500 تقريباً. في عام 1949 قسم منهم هُجّر قسراً. أما أبناء عائلة العقبي الساكنين في العراقيب فقد بقوا في بلدهم وعلى أرضهم. بينما فرع عائلة العقبي الذي كان يسكن منطقة الزحيلقية فقد تم تهجيره إلى خارج حدود الدولة. ممثل الحاكم العسكري في منطقتنا كان أبرهام شيمش. كان رجلاً سيئاً وقاسياً للغاية. كان يصدر أوامره بطرد شخصيات أو عائلات إلى شرقي الأردن. وكان يعاقب البدو بالضرب والإهانات. أحد أعمامي لم يتحمل معاملة هذا الرجل فترك البلاد ورحل إلى الأردن. في تلك الفترة كان مسلحون يهود يأتون إلى مناطق قريبة من مساكننا ويطلقون النار في الهواء ليلاً لإرهابنا. في شهر تموز من سنة 1949 أصدر أبرهام شيمش أمراً بتركيز البدو في مناطق سكنية متقاربة. كان ذلك لأمر مبيت. فمثلاً، بعث أبرهام شيمش رسالة إلى والدي بصفته شيخ عشيرة العقبي يطلب منه إخبار أبناء عشيرته الذين بقوا داخل حدود دولة إسرائيل أن يسكنوا في المكان الذي سكنوه حتى بداية 1949. وفي شهر 11 من سنة 1951 صدر الأمر المشؤوم بإخلاء مناطق واسعة من أرض النقب، بما فيها العراقيب، حتى يقوم الجيش بالتدريبات

عليها. ادّعى أبرهام شيمش الذي أمرنا بالرحيل عن أرضنا، أنهم سيسمحون لنا بالرجوع بعد ستة أشهر وادّعى أنهم سيعطوننا أرضاً بمساحة أرضنا (20 ألف دونم) لنزرعها ذلك الموسم. تبين بعد ذلك أن الأرض كانت أقل بكثير من مساحة أرضنا وأنها كانت تابعة لعشيرة أخرى. نقلوا عشيرتنا بشاحنات عسكرية إلى منطقة حورة. في أرض أبو كف. ولم يكن الخروج أو الدخول لتلك المنطقة حتى عام 1966 إلا بتصريح من الحاكم العسكري. وامتدت الأشهر الستة الموعودة لتصبح حوالي ستين سنة. لا زلنا ننتظر حتى اليوم رجوعنا إلى أرضنا. عام 1954، وبعد أن يئس من مماطلة السلطات، عاد والدي إلى أرضه بالعراقيب وسكن بالبيت. جاءت الشرطة العسكرية ومعها الضابط سسون بن تسبي واعتقلوه. تدخل الشيخ سلمان الهزيل لدى السلطات وتم إطلاق سراح والدي شرط أن يعود للسكن في حورة وبكفالة الشيخ الهزيّل. بعد ذلك هدموا بيت والدي وكل بيوت العراقيب التي كانت مبنية من حجر. هذا يدلّ أنهم خدعونا ولم يخططوا لنا أن نعود. وفي نفس السنة قلصوا الأرض التي منحونا في حورة إلى 5 آلاف دونم للزراعة وألف دونم للمرعى. وفي عام 1971 قلصت السلطات الأرض المخصصة لعشيرتنا إلى حوالي ألف دونم فقط. أرادوا أن يقلصوا مصدر رزقنا من الزراعة ويجبرونا على الخروج

مقبرة بني عقبة - العراقيب: هنا كانوا يدفنون الأولاد والبسطاء من الناس
בית קברות בני עֻקבה – אלעראקיב: בית קברות לילדים ופשוטי העם

לא סבל את ההתנהגות של שמש ועבר בגללו לגור בירדן. בתקופה ההיא היו מגיעים יהודים חמושים בלילה ויורים באויר כדי להפחיד אותנו. בחודש יולי 1949 הוציא אברהם שמש צו לריכוז הבדווים באזורי מגוריהם הישנים .לאבא שלי, שהיה ראש שבט אלעקבי, הגיע מכתב בערבית מאברהם שמש שמבקש ממנו להודיע לכל בני השבט לחזור באופן מיידי לגור במקום שגרו בו לפני עונת הקציר של 1949. בחודש נובמבר 1951 הגיע הצו הארור לפינוי אדמותינו באלעראקיב (כל הבדווים באזור צפון מערב הנגב קיבלו צווים דומים) לטובת אימון גדול שהצבא מתכוון לערוך באזור. אברהם שמש, שנתן את ההוראה לפינוי, טען כי ירשו לנו לחזור אחרי ששה חודשים וטען גם שיתנו לנו שטח אדמה בסדר גודל דומה לשטח האדמה שלנו באלעראקיב (20 אלף דונם) כדי לעבד ולזרוע אותו עונה אחת. בדיעבד התברר ששטח האדמה קטן בהרבה ממה שהובטח וכי זאת אדמה ששייכת לשבט אחר. הם העבירו את השבט שלנו במשאיות צבאיות לאזור חוּרָה, באדמת אבו כף. הכניסה והיציאה מאזור זה הייתה מותרת רק באישור המושל הצבאי. הרי היינו תחת משטר צבאי עד 1966. ששת החודשים שהבטיחו לנו נמשכים כמעט ששים שנה. אנחנו עדיין מחכים לשיבה לאדמותינו. בשנת 1954, אחרי שמאס בהבטחות השווא של השלטונות, אבא שלי חזר לאלעראקיב וגר בביתו. מיד הגיעה המשטרה הצבאית והקצין ששון בן צבי עצר אותו. אלשיח' סלמאן אלהזייל התערב אצל השלטונות והצליח להביא לשחרור אבא שלי בתנאי שיחזור לגור באזור חורה וכי אלשיח' אלהזייל ערב לכך. אחרי המקרה הזה הם הרסו את הבית של אבא שלי ואת שאר בתי אלעראקיב הבנויים מאבן. זה מוכיח שהם רימו אותנו וכי לא הייתה שום תכנית להחזיר אתנו לאדמה ולכפר שלנו. באותה שנה הם צמצמו את שטח האדמה שנתנו לנו להתפרנס ממנה בחורה ל 5000 דונם לחקלאות ורק 1000 דונם למרעה. בשנת 1971 שוב צימצמו השלטונות את השטח לאלף דונם בלבד. רצו לצמצם את מקור הפרנסה שלנו, שזה חקלאות, ולאלץ אותנו לצאת לעבוד בחוץ ולנטוש אל אורח החיים הבדווי. לפני הכיבוש הישראלי היה כאן כיבוש בריטי, ולפניו היה כיבוש טורקי אך שניהם לא גזלו מאתנו אדמות ומעולם לא התכחשו לבעלות שלנו או לזכויות שלנו על האדמות, כמו שעושה מדינת ישראל. כיום אדמת אלעראקיב נחשבת אדמת מדינה. המדינה מחכירה אותה לפעמים לעיבוד חקלאי. בחלק מהשנים, אברהם שמש עצמו חכר את האדמה לצרכי חקלאות.

- בשנות השבעים, בני שבט אלעקבי ושאר תושבי אלעראקיב דרשו שהמדינה תכיר בבעלות שלהם על אדמותיהם במסגרת מה שנקרא "הסדר המקרקעין", אך עד היום הנושא לא הוכרע והסדרת עניין הקרקעות של ערביי הנגב עוד לא נעשתה. בשנת 1973, אבא שלי חזר ועיבד חלק מאדמתו באלעראקיב. מנהל מקרקעי ישראל תבע אותו, ותוך כדי המשפט שנמשך שנים רבות התברר לאבא שלי שאדמתו

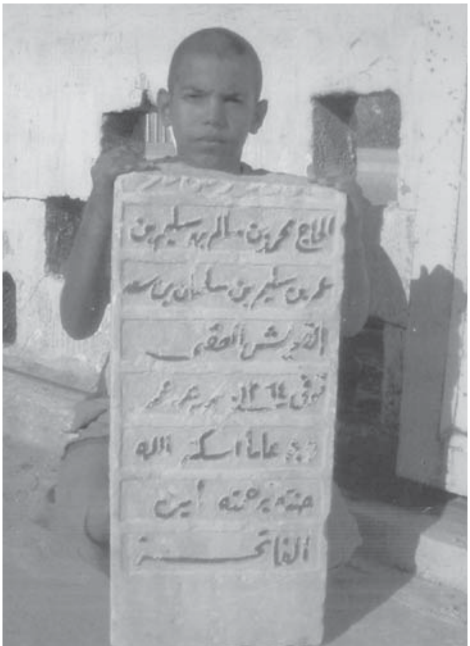

إلى العمل وترك حياتنا البدوية. قبل الاحتلال الإسرائيلي كان احتلال بريطاني وقبله كان احتلال تركي ولكنهم لم يغتصبوا أرضنا ولم ينكروا حقوقنا عليها كما فعلت دولة إسرائيل. أراضي العراقيب تعتبر منذ ذلك الحين أراضي دولة. تقوم الدولة بتأجيرها للزراعة أحياناً. في بعض السنوات كان أبرهام شيمش نفسه يستأجر أرضنا للزراعة.

- في سنوات السبعينات قدم أبناء العشيرة وأبناء العراقيب دعاوى للاعتراف بملكيتهم على أراضيهم ضمن ما سمي "تسوية الأراضي"، ولكن لم يتم حتى اليوم البت بالأمر وبتسوية موضوع أراضي عرب النقب. في عام 1973 عاد والدي وزرع بعض أراضيه في العراقيب. فقامت دائرة أراضي إسرائيل بمقاضاته، وخلال المحاكم التي استمرت سنين طويلة تبين لوالدي أن أرضه سجّلت باسم "سلطة التطوير". في عام 1980 توصل الطرفان إلى اتفاق يسمح بموجبه لعشيرة العقبي باستعمال 500 دونم من أراضيها إلى حين أن يتم البت في قضية تسوية الأراضي. في سنة 1980 صدر "قانون البدو" الذي يعطي للدولة الحق بالاعتراف ب ٪20 من أملاك أصحاب الأرض مقابل تنازلهم للدولة عن ٪80 من أراضيهم مقابل سعر بخس. وبعد ذلك تأخذ الدولة أيضاً ال ٪20 وتعطى لهم أرض بنفس مساحة في مكان آخر. لكن معظم أصحاب الأراضي من عرب النقب يرفضون هذه الصفقة.

- يبلغ عدد أفراد عشيرة العقبي داخل إسرائيل اليوم أكثر من 1000 نسمة. يعيشون في ظروف صعبة بمنطقة حورة، بتجمع سكاني غير معترف به رغم أن سلطات الدولة هي التي أسكنتهم به عام 1951، معظم بيوتهم مبنية من الخشب والزنك ومهددة بالهدم من قبل الدولة التي تضغط عليهم لترحلهم مرة أخرى وتسكنهم في إحدى البلدات البدوية التي أقامتها الدولة لتركيز عرب النقب فيها، فلذلك تحرمهم من الخدمات الأساسية مثل المدارس والكهرباء والهاتف. بينما يطالب أبناء عشيرة العقبي وأبناء العراقيب الآخرون بالعودة إلى أراضيهم وبناء قريتهم هناك.

- بدأت الدولة عام 1998 بالتخطيط لبناء قرية عربية في العراقيب لأبناء عائلة ترابين الصانع، الذين هجّروا من أرضهم بمنطقة الشنق (قرب أوفكيم) إلا أنهم رفضوا السكن في ذلك المكان. عندها اقترحنا عام 2000 أن يسكن في القرية المخططة أبناء العراقيب من عشيرة العقبي وغيرها، إلا أن محاولاتنا باءت بالفشل وأخبرونا أن الخطة قد ألغيت. ولكن في نهاية عام 2002 تبين لنا من خلال إعلان في إحدى الصحف، أن السلطات غيرت خطة بناء قرية عربية وحولتها إلى خطة لبناء بلدة يهودية ستقام في العراقيب. وفعلاً، خلال فترة وجيزة شُرِع ببناء مستوطنة "جبعوت بار" وتم توفيرَ البنية التحتية لها من ماء وكهرباء وهواتف خلال أيام قليلة.

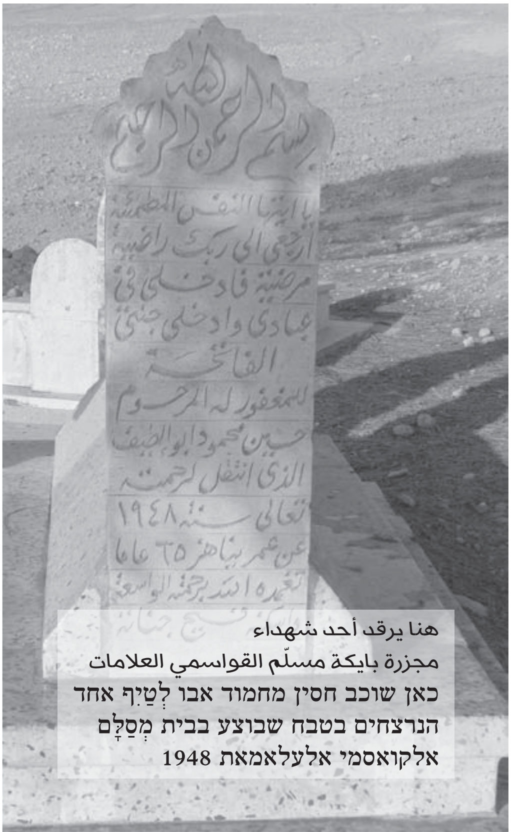

هنا يرقد أحد شهداء
مجزرة بايكة مسلّم القواسمي العلامات
כאן שוכב חסין מחמוד אבו לְטַיְף אחד
הנרצחים בטבח שבוצע בבית מְסַלָּם
אלקואסמי אלעלאמאת 1948

נרשמה על שם "רשות הפיתוח". בשנת 1980 הגיעו שני הצדדים להסכם שלפיו יותַר לשבט אלעקבי להשתמש ב 500 דונם מאדמתו עד שיוסדר עניין וסטטוס הקרקעות. בשנת 1980, חוקק "חוק הבדווים" שמאפשר למדינה להכיר בבעלות הערבים בנגב על 20% מאדמתם תמורת מכירת 80% למדינה במחיר מגוחך. גם את ה 20% התושבים לא יקבלו אותם בדיוק, אלא יקבלו שטח דומה במקום אחר. רוב בעלי הקרקעות בנגב מתנגדים לחוק הזה.

- מספר בני שבט אלעקבי מגיע היום ליותר מ 1000 נפשות. רובם חיים בתנאים קשים באזור חורָה, מקום המגורים הנוכחי שלהם נחשב כפר לא מוכּר למרות שהמדינה היא זו שיישבה אותם שם ב 1951. רוב בתיהם בנויים מעץ או אבץ, איום צווי הריסה מרחף מעליהם והמדינה דוחקת בהם לעבור לאחד מיישובי הקבע שהמדינה הקימה לריכוז הבדווים בהם. מהסיבה הזאת המדינה לא מספקת להם שירותים בסיסיים כמו בתי ספר, חשמל וטלפון. בני שבט אלעקבי ובני אלעראקיב האחרים דורשים לשוב לאדמתם ולבנות את כפרם שם.

- המדינה יזמה בשנת 1998 תכנית לבניית כפר ערבי באלעראקיב, אך הוא היה מיועד לבני שבט תראבין אלסאנע שדחו את התכנית. תראבין אלסאנע במצב דומה לשלנו, גם הם גורשו מאדמותיהם באזור שנק (אופקים) בשנת 1951 ומאותן סיבות. אנחנו הצענו, בשנת 2000 ואחרי שתראבין אלסאנע סירבו לגור באלעראקיב, הצענו לממשלה שתמשיך בתכנון הכפר ושאנחנו נגור בו. הנסיון שלנו לא צלח וקיבלנו הודעה שהתכנית בוטלה. אולם, בסוף 2002 התברר לנו, דרך מודעה באחד העיתונים, שהשלטונות שינו את יעד הכפר המתוכנן באלעראקיב מכפר ערבי בדווי ליישוב ייהודי. אכן, זמן לא רב אחר כך, למרות מחאתנו, היישוב גבעות בר עלה לקרקע אלעראקיב ותוך ימים הוא חובר למים, חשמל וטלפון.

موقعِ المجزرة - هنا كانت بايكة (بيت) مسلّم القواسمي العلامات التي يحكي سكان المنطقة أن 14 رجلاً عربياً فلسطينياً من النقب أعدموا بداخلها على يد أربعة مسلحين يهود عام 1948 وفي الخلفية مستوطنة "جبَعوت بار

מקום הטבח - כאן עמד ביתו של מסַלָּם אלקואסמי אלעלאמאת שלפי תושבי האזור נרצחו בתוכו 14 גברים ערבים מאזור הנגב בשנת 1948 על ידי ארבעה חמושים יהודים. ברקע בתי גבעות בר

معطيات حول الأرض والمسكن

حسب الصور الجوية من عام 6/1945 كما يحللها الخبير شلومو بن يوسف بطلب من السيد نوري العقبي:

1- ملكت عائلة العقبي 1596 دونماً في مواقع مختلفة في النقب: رهط والزحيلكية والعراقيب وغيرها.

2- هناك 861 دونم لعائلة العقبي في منطقة العراقيب.

3- يتبين من الصورة وجود منزل والد نوري العقبي ومنزل جده لأبيه ومنزل جده لأمه في العراقيب.

4- كل منازل وأراضي عائلة العقبي متواجدة في قلب أرض زراعية مستغلة.

בן יוסף שלמה

מפענח תצלומי אוויר

<u>סיכום ומסקנות</u>

1. **על פי המפות שסופקו לי, נסקרו 1,596 דונמים, שלטענת מר נורי אל עוקבי, בשנת 1945 היוו את נכסי משפחתו:**

2. **קרקעות אלה מאותרות בארבעה מוקדים: אלעראקיב - 861 דונמים, זחיליקה - 320 דונמים, צומת אשל הנשיא - 338 דונמים, רהט - 77 דונמים.**

אזור	חלקה מספר	שטח סה"כ	שטח מעובד	שטח בור	שטח בתרונות	הערות
אלעראקיב	1	250	215		35	
	2	180	180			מבנה וחצר משק - בית אבא
	6	336	73	263		מוצב צבאי
	57	44	16	25	3	
	60	51	3		48	
סיכום אלעראקיב		**861** 100%	**487** 57%	**288** 33%	**86** 10%	
זחיליקה	132	65	65			
	133	62	62			מבנה וחצר משק
	134	193	180		13	
סיכום זחיליקה		**320** 100%	**307** 95%	**0**	**13** 5%	
אשל הנשיא	400406	245	245			מוצב צבאי
	26	93	93			מוצבים בצפון החלקה
סיכום אשל הנשיא		**338** 100%	**338** 100%	**0**	**0**	
רהט	15	77	40	30	7	
סיכום רהט		**77** 52%	**40** 52%	**30** 39%	**7** 9%	
סך הכל		**1,596**	**1,172** 73%	**318** 20%	**106** 7%	

3. **בנוסף אותרו בתצלומי האוויר משנת 1946 מבנים: בית האב, בית הסבא מצד אבא, בית הסבא מצד סבתא, בית חוות בזחיליקה. כן אותרו בארות ובורות מים ליד נכסים אלה והיוו חלק מהם.**

4. **כל הקרקעות והמבנים היו בלב אזור חקלאי וישוב ערבי-בדווי פעילים.**

1 ספטמבר 2009

תאריך

חתימה

صورة جوية لأرض العراقيب سنة 1945

شلومو بن يوسف
– محلل صور جوية

يؤكد خبير الصور الجوية شلومو بن يوسف أن الصورة تظهر أراضي زراعية متواصلة وقرية عربية بدوية. كل المنطقة ما عدا الأودية والصخور الملاصقة للينابيع هي أرض زراعية مستغلة.
هناك شبكة طرق ترابية توصل بين المواقع الحيوية: خيام، مجموعات منازل من حجر، منازل منفردة مبنية من حجر ومزارع متفرقة.
عند مجرى الأودية وبداخلها توجد آبار ماء. وهناك أيضاً آبار متاخمة للمباني المبنية من حجر.

ארץ הנגב

(הנגב הצפוני משנת התש"ו)

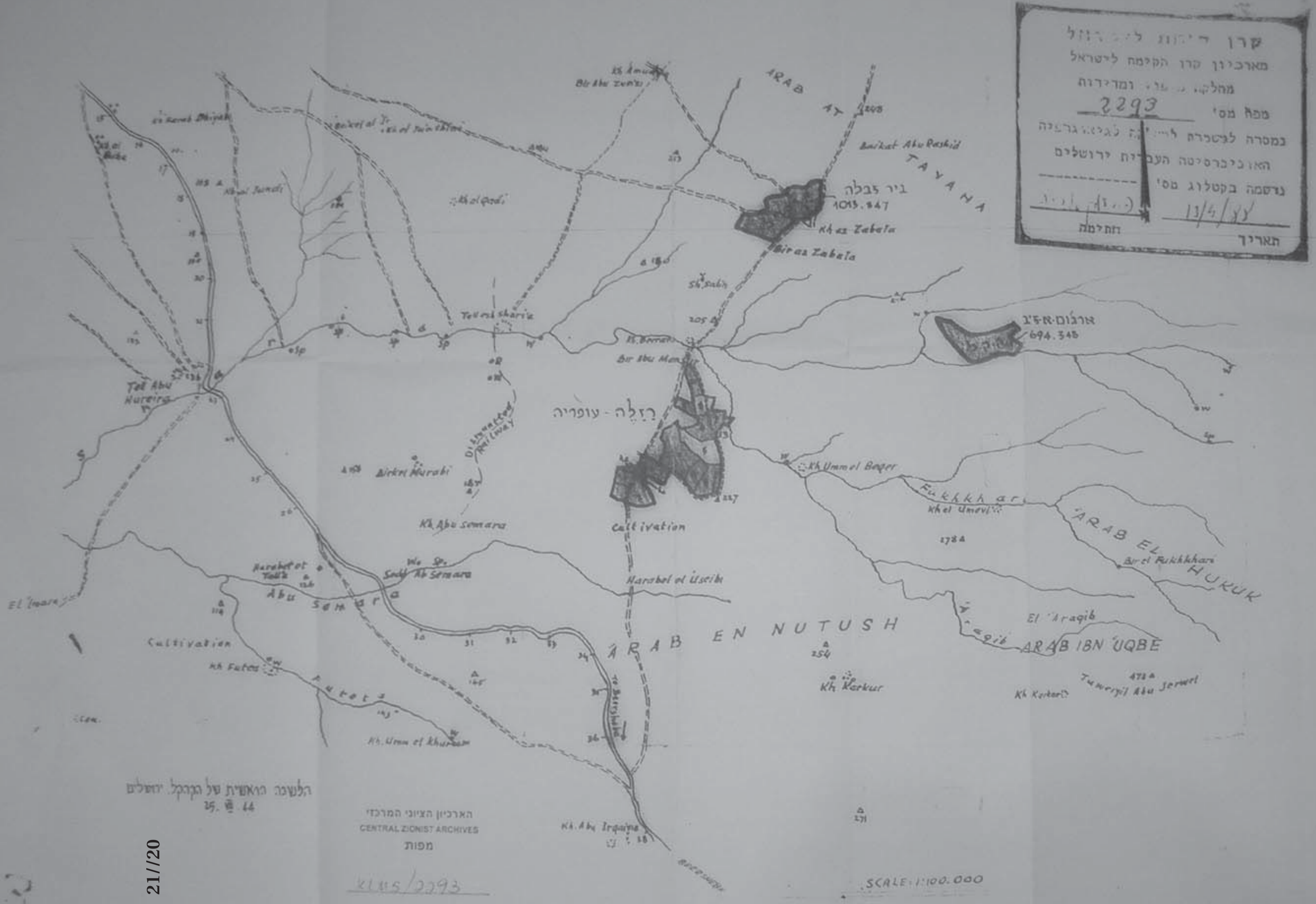
מארכיון קרן הקימת לישראל
ומדידות
מפה מס' 2293
נמסרה לפעולת
האוניברסיטה העברית ירושלים
נרשמה בקטלוג מס'
13/4/44
חתימה
תאריך
ביר זבלה
1013.847
ארגום-א-ג'ב
694.348
רזלה - עופריה
ARAB
TAYAHA
Bir as Zabala
Kh. az Zabala
Tell Abu Hureira
Kh. Abu Samara
Birket Murabi
Dismantled Railway
Cultivation
Harabet el Useibi
Abu Samara
ARAB EN NUTUSH
ARAB IBN UQBE
ARAB EL HUKUK
El 'Araqib
Kh. Umm el Baqar
Kh. Karkur
Kh. Futeis
Kh. Umm el Khurab
Kh. Abu Irqaiyiq
El 'Imara
SCALE: 1:100.000
הלשכה הראשית של הקהקל, ירושלים
25. III. 44
הארכיון הציוני המרכזי
CENTRAL ZIONIST ARCHIVES
מפות
KKL5/2293

21//20

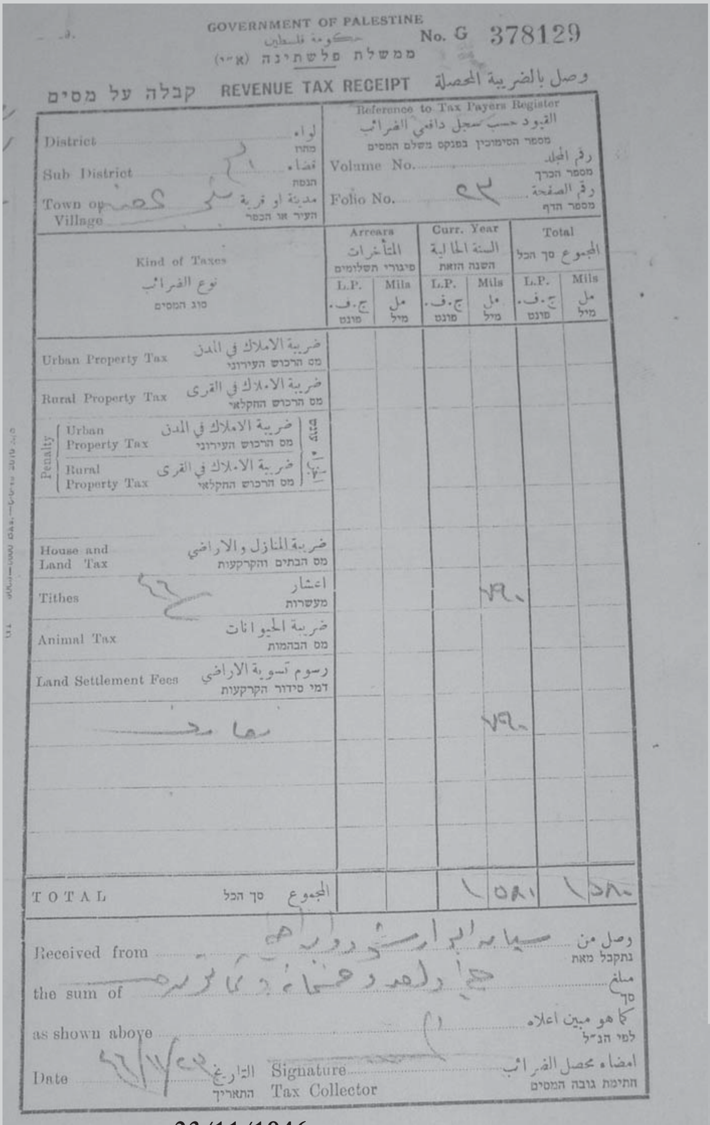

GOVERNMENT OF PALESTINE No. G 378129

حكومة فلسطين

ממשלת פלשתינה (א״י)

קבלה על מסים REVENUE TAX RECEIPT وصل بالضريبة المحصلة

District لواء מחוז	Reference to Tax Payers Register القيود حسب سجل دافعي الضرائب מספר הסימוכין בפנקס משלם המסים
Sub District قضاء הנפה	Volume No. رقم المجلد מספר הכרך
Town or Village مدينة او قرية העיר או הכפר	Folio No. رقم الصفحة מספר הדף

Kind of Taxes نوع الضرائب סוג המסים	Arrears المتأخرات פיגורי תשלומים L.P. ج.ف. פונט	Mils مل מיל	Curr. Year السنة الحالية השנה הזאת L.P. ج.ف. פונט	Mils مل מיל	Total المجموع סך הכל L.P. ج.ف. פונט	Mils مل מיל
Urban Property Tax ضريبة الاملاك في المدن מס הרכוש העירוני						
Rural Property Tax ضريبة الاملاك في القرى מס הרכוש החקלאי						
Penalty غرامة: Urban Property Tax ضريبة الاملاك في المدن מס הרכוש העירוני						
Penalty غرامة: Rural Property Tax ضريبة الاملاك في القرى מס הרכוש החקלאי						
House and Land Tax ضريبة المنازل والاراضي מס הבתים והקרקעות						
Tithes اعشار מעשרות				٧٩٠		
Animal Tax ضريبة الحيوانات מס הבהמות						
Land Settlement Fees رسوم تسوية الاراضي דמי סידור הקרקעות						
				٧٩٠		
TOTAL المجموع סך הכל			١	٥٨١	١	٣٧٠

Received from وصل من נתקבל מאת

the sum of مبلغ סך

as shown above كما هو مبين اعلاه לפי הנ״ל

Date التاريخ התאריך Signature Tax Collector امضاء محصل الضرائب חתימת גובה המסים

23/11/1946

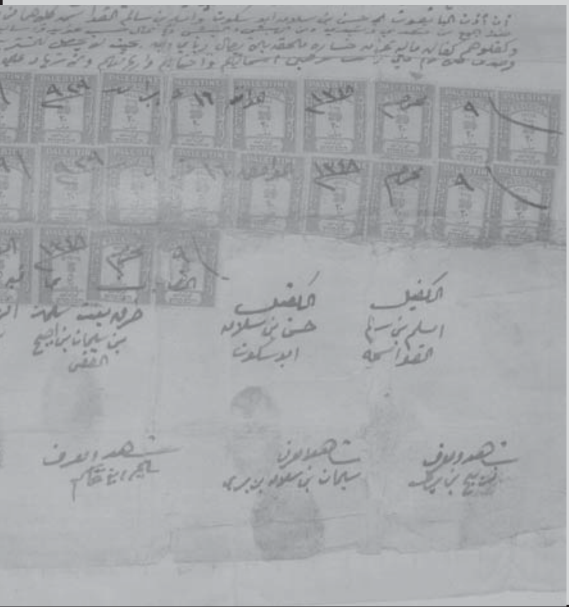

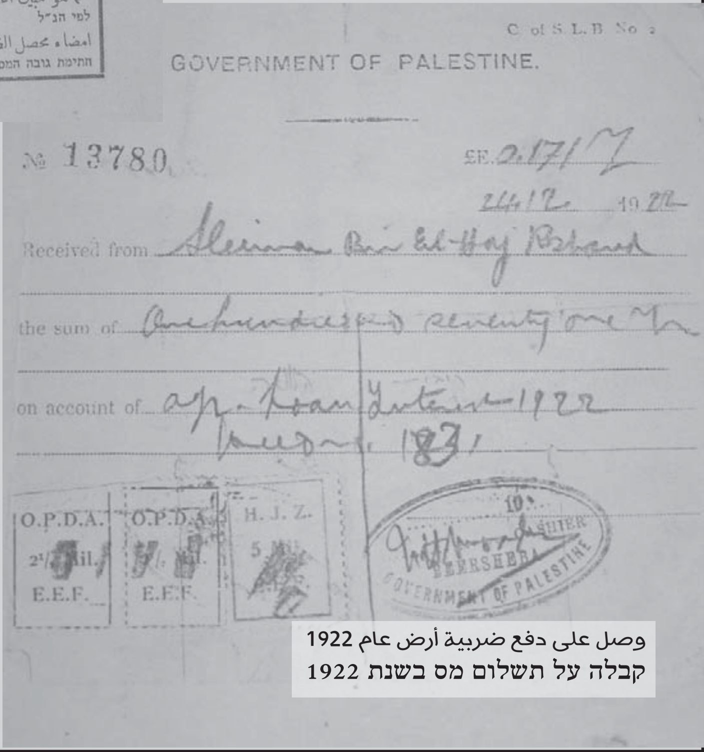

C. of S.L.B. No. 2

GOVERNMENT OF PALESTINE.

№ 13780 £E. 2.17/7

24/12 1922

Received from Sleiman Bin El-Haj

the sum of One hundred and seventy one

on account of

O.P.D.A. 2½ Mil. E.E.F.

O.P.D.A. E.E.F.

H.J.Z. 5 Mil.

BEERSHEBA GOVERNMENT OF PALESTINE

وصل على دفع ضريبة أرض عام 1922

קבלה על תשלום מס בשנת 1922

23//22

לשכת המושל הצבאי של אזור הנגב
באר שבע
19/7/1949

אל שיח' שבט בני אלעֻקבי
הנני לבקשך כי תודיע לכל בני שבטך בדבר החובה להתגורר במקום מושב השבט המקורי אשר התגוררו בו לפני עונת הקציר.
יש לבצע זאת בפרק זמן שאינו עובר את יום השבת ה- 30/7/49. כל המפר צו זה יועמד לדין
ב/ המושל הצבאי של באר שבע
(חתימה ־ א. שמש)

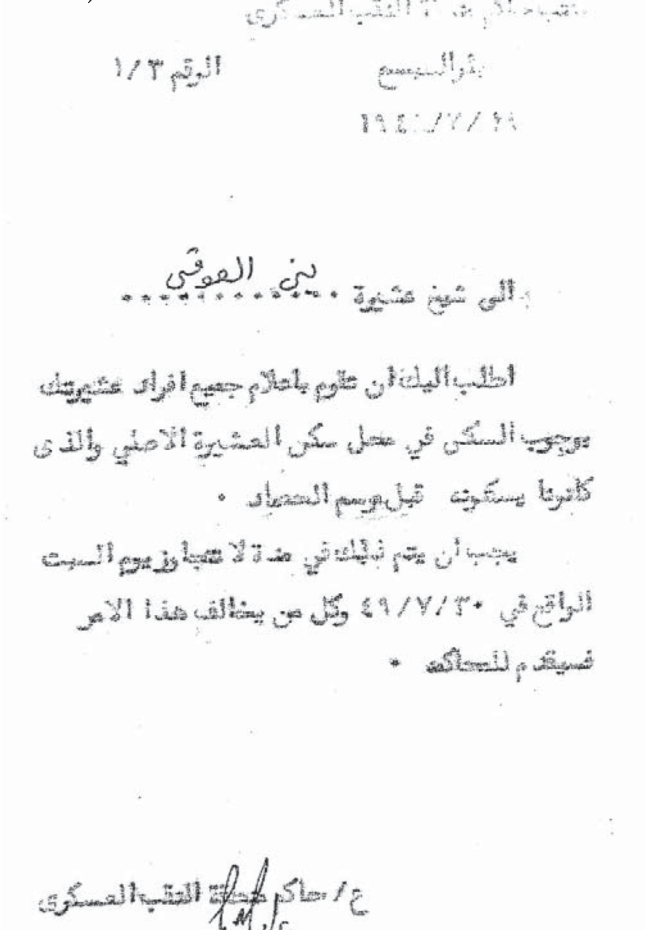
مكتب حاكم منطقة النقب العسكري
بئر السبع — الرقم ١/٣
١٩٤٩/٧/١٩

الى شيخ عشيرة ...بني العوقبي...

اطلب اليك ان تقوم باعلام جميع افراد عشيرتك بوجوب السكنى في محل سكن العشيرة الاصلي والذى كانوا يسكنونه قبل موسم الحصاد .
يجب ان يتم تنفيذ ذلك في مدة لا تتجاوز يوم السبت الواقع في ٣٠/٧/٤٩ وكل من يخالف هذا الامر فسيقدم للمحاكمة .

ع/ حاكم منطقة النقب العسكري

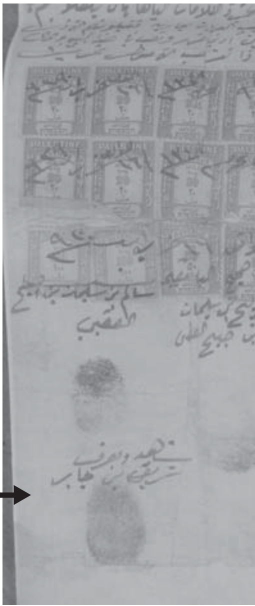

عقد بيع/ شراء أرض بين سكان العراقيب من عام 1929 وفي ذيله طوابع قانونية، أسماء كفلاء، أسماء شهداء على العقد وتواقيعهم وبصمات أصابعهم
חוזה מכירה/רכישה לקרקעות בין תושבי אלעראקיב משנת 1929 ובסופו בולים, שמות ערבים, שמות עדים, שמות צדדי העסקה, חתימות וטביעות אצבעות שלהם

مقابلة

الشيخ
صياح أبو مديغم
الطوري (أبو عزيز)

ولد عام 1950

أجريت المقابلة
في خيمته (الشق)
في العراقيب
كانون أول 2009

" هذه منطقة العراقيب. من الجنوب يحدها كركور وأبو جروَل، حي عوجان. وحدودها من الشرق تصل حتى بير الفخاري. من الشمال يحدها وادي القارح وادي الفخاري والشريعة. ومن الغرب الشريعة.
حتى عام 1948 سكنت في العراقيب عدة عائلات وعشاير. عائلة الطوري ومنها عشاير أبو مديغم وأبو زايد وأبو جابر وأبو فريح. عشيرة العقبي. حمولة أبو صيام، حمولة ابن برّي. عائلة أبو الحسن سكنت شرقي أرض أبو صيام. وعشيرة العلامات التي تهجرت إلى الأردن ولم يسمح لها بالعودة. وقسم من القريناوي.
نحن نسكن أباً عن جدّ في العراقيب منذ زمن العثمانيين. سنة 1917 احتلت البلاد بريطانيا.
عام 1948 قسم من أهل المنطقة هاجروا وابتعدوا عن أراضيهم. طائرات إسرائيلية قصفت المنطقة وقصفت بالعراقيب وأصابوا أحد البيوت. أرادوا إرهاب الناس. وزاد الخوف بعد حادثة المجزرة التي وقعت في بايكة مسلّم القواسمي العلامات، الموجودة في أطراف العراقيب. القصة معروفة. حكى لنا أهلنا أن أربعة مسلحين يهود جاؤوا بسيارة إلى عدة مساكن بدوية وأخذوا من كل مكان شاب أو أكثر. جمعوا بالسيارة 14 شاباً وأخذوهم إلى ذلك البيت، أنزلوهم من السيارة وأدخلوهم إلى داخل البيت وقتلوهم بالرصاص واحداً واحداً، ما عدا أبو مبارك القريني فقد قفز من السيارة بعدما رأى أنهم يعدمون الشباب وحاول الهرب، أطلقوا عليه النار فأصابوه إصابة بالغة، فاختبأ بالوادي. جاءت العائلات التي تبحث عن أبنائها "المعتقلين" بعد أن سمع بعضهم صوت إطلاق النار، فوجدوا كومة من الجثث ببيت مسلّم القواسمي ووجدوا أبو مبارك الجريح، أخذوه وحكى لهم ما حدث قبل أن يموت في اليوم التالي. يشكّ أهل المنطقة بشخص من كيبوتس "مشمار هنيجـب" كانوا ينادونه "موسى" أنه يقف وراء هذه الحادثة. زاد الخوف عند الناس وقسم منهم غادر بعد هذه المجزرة.
عام 1949 أجبر اليهود كل من تبقى في العراقيب ومنطقتها بالنزوح إلى الظاهرية. كان هنا حكم عسكري. الضابط المسؤول عن منطقتنا عن اسمه ابرهام شيمش. بعد ذلك طلب الشيخ سلمان الهزيل – الذي بقي في النقب – من أبرهام شيمش ومن شخصيات يهودية أخرى أن يسمح لبعض الحمائل بالرجوع واحترامهم. فرجعت حمولتنا للعراقيب.

ראיון

השיח'
סַיאח אבו מדיע'ם
אלטורי (אבו עזיז)

נולד בשנת 1950

הראיון התקיים
באוהל שלו
באלעראקיב
דצמבר 2009

עמר אע'באריה

"אלעראקיב זה האזור הזה. מדרום הוא נגמר בואדי כרכור ובאדמת אבו גַ'רְוָל (צומת גורל). ממזרח עד באר אלפח'ארי. מצפון נגמר בואדי אלקארח, ואדי אלפח'ארי ואלשריעה. מצד מערב עד אלשריעה.
ב 1948 גרו באלעראקיב כמה שבטים ומשפחות. משפחת אלטורי שכללה משפחות אבו מדיע'ם, אבו זאיד, אבו ג'אבר ואבו פרֵיח. שבט אלעֻקבי, חמולת אבו סיאם, חמולת אבן בַּרי. משפחת אבו אלחסן שגרה מזרחית לאדמת אבו סיאם. שבט אלעלאמאת שגורש לירדן ולא הורשה לחזור. חלק קטן מאלקרינאוי.
אנחנו גרים באלעראקיב מאות שנים. מימי העת'מאנים. אחר כך באו הבריטים ב 1917. ב 1948 חלק מהאנשים עזבו וגלו מאדמתם. מטוסים ישראלים הפגיזו באלעראקיב כדי להפחיד את האנשים. פגעו גם באחד הבתים. אנשים פחדו. אנשים פחדו גם אחרי סיפור הטבח שיהודים עשו ב 14 גברים. הסיפור מוכר. ארבעה יהודים הגיעו ברכב לכמה שבטים בנגב כאן, הם עצרו 14 אנשים, לקחו אותם לבית צדדי באלעראקיב, לביתו של מְסַלָּם אלקואסמי אלעלאמאת, אנחנו חושדים מאחורי הסיפור הזה עומד אדם מקיבוץ משמר הנגב, הערבים קראו לו מוסא, ממשמר העמק. הם הורידו אותם מהרכב אחד אחד, היו מכניסים אחד אחד לתוך הבית והורגים אותו. רק אחד מהם קפץ מהרכב וברח, אבו מבארכּ אלקריני, ירו בו ופצעו אותו קשה, שכב פצוע בואדי. אנשים מהסביבה שמעו קולות ירי והמשפחות התחילו לחפש את הבנים שלהן. מצאו ערימת גופות בתוך הבית ומצאו את אבו מבארכּ הפצוע, הוא סיפר את הסיפור. למחרת הוא מת. אנשים התרחקו מהאזור אחרי הסיפור הזה.

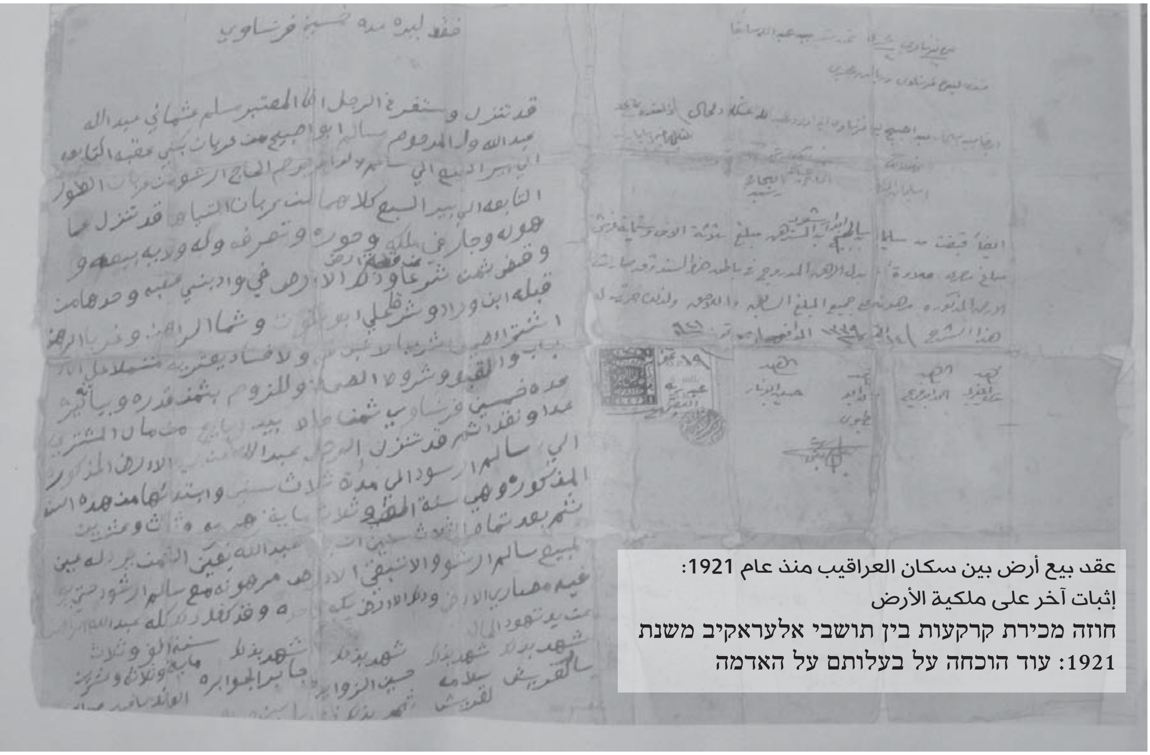

عقد بيع أرض بين سكان العراقيب منذ عام 1921:
إثبات آخر على ملكية الأرض
חוזה מכירת קרקעות בין תושבי אלעראקיב משנת 1921: עוד הוכחה על בעלותם על האדמה

عام 1950 طلبت الدولة من أصحاب الأراضي أن يحددوا أراضيهم. كل من كان يحمل عقد بيع/شراء كان يعرضه. كان محامي من قبل الدولة اسمة تسوكرمان. كان يغرس وتد في كل زاوية من أربع زوايا أرضك، ومسحوا منطقة العراقيب كلها من بيت كما حتى السبع.
لكن عام 1951 طلب الحاكم العسكري إخلاء أرض العراقيب لصالح تدريبات عسكرية. قال إن الأمر سيستغرق ستة شهور. صدق الناس أقوال الدولة. رحّلوا قسماً من الناس إلى منطقة حورا وعتير. ورحّلوا عائلات الطوري وأبو صيام وابن بري إلى شمال وادي الفخاري. غير بعيد من هنا.
عام 1954 أعطت الدولة الأرض لشركة يهودية. نحن سألنا كل الوقت عن أراضينا ولكن الدولة تجاهلتنا.
عام 1973 طلبوا من كل من يملك أرضاً أن يحصر ليسجل أرضه في دائرة أراضي إسرائيل في "التسوية". فسجل الناس أراضيهم وأنا ذهبت مع والدي وأعمامي. حددوا الأرض وسجلوا أن لعائلة أبو مديغم 1600 دونم. منها 1000 دونم لنا و 600 دونم لأولاد عم والدي. مرّ الوقت ولم يطرأ أي جديد في الموضوع. صرنا نسأل متى سيُبتّ في الموضوع؟ ولكن لم نسمع أجوبة.
بين السنين 1980 – 1999 سكنّا في رهط. في شهر تموز 1999 بدأت "القيرن قييمت" [الصندوق القومي اليهودي] بحرث وزرع أرضنا. أخي سعيد رأى تراكتورات تعمل بالأرض فاتصل بنا. تجمعنا هنا في الأرض وألزمنا الشرطة و"المنهال" [دائرة أراضي إسرائيل] بالخروج من الأرض. قالوا حينها أن الأمر حصل خطأ ً وأنهم كانوا من المفروض أن يصلوا قطعة أرض اشترتها دائرة أراضي إسرائيل من أصحابها وأخطأوا بالقطعة حسب قولهم. بعد ذلك منعنا أي شخص من استئجار أرضنا من دائرة أراضي إسرائيل.
في شتاء سنة 2000/2001 جئنا وحرثنا الأرض وزرعناها. بدون أي تنسيق مع أحد.
بعد أن نبت القمح جاءت طائرات ورشت الأرض بمواد سامة وأبادت القمح. كذلك في سنة 2001/2002. وسنة 2002/2003. وسنة 2003/2004 زرعنا باشتاء وكذلك بالصيف زرعنا البطيخ والذرة. ولكنهم كانوا يبيدون كل ما زرعناه.
بعد ذلك تدخلت منظمة عدالة وساعدتنا. تقدمت بدعوى في المحكمة ضد رش المزروعات وفعلاً حصلنا على أمر من المحكمة يمنع أي جهة من استعمال هذه المواد السامة لأنها مضرة بالأرض والنبات والحيوان والإنسان. كانت هذه مادة "راوند أب" [Round up].
اقترحت الدولة علينا صفقة لتسوية موضوع الأراضي. اقترحت أن تشتري هي منا 80٪ من الأرض بسعر سخيف قيمته 4000 شيكل، وأن تعطينا بدلاً من 20٪ المتبقية لنا من الأرض أرضاً غيرها في مكان آخر ليس لنا.
عام 2002 انتقلنا للسكن هنا على أرضنا. رغم أن الدولة تمنعنا من ذلك. دائرة أراضي إسرائيل قدمت ضدنا شكوى بادعاء أننا نتسبب بضرر لأراضي وأملاك الدولة.
معنا إثباتات أن هذه الأرض هي أرضنا. معنا صور جوية من سنة 1936 وسنة 1945 تثبت أننا كنا نسكن على الأرض ونفلحها وأنها ليست أرض "موات" كما تدعي الدولة. معنا أوراق دفع ضرائب من سنة 1922. معنا كوشان ملكية "طابو" بريطاني. وعندنا مقابرنا المستعملة من أيام العثمانيين.
الدولة تطاردنا بعدة مؤسسات. مرة تأتينا دائرة أراضي إسرائيل ومرة "القيرن قييمت" ومرة الدورية الخضراء ومرة سلطة المحميات الطبيعية. اليوم نحن هنا في العراقيب حوالي 30 عائلة، ولن نترك أرضنا. أرضنا هي هويتنا. أنت تعتقد أن هذه البطاقة هي الهوية. هذه مجرد ورقة ورخصة للتنقل. اليوم حتى الكلاب لها رخصة وأوراق".

ב 1949 היהודים הכריחו את כל מי שנשאר בכפר ובאזור לעבור לאלד׳אהריה שליד חברון. הקצין שהיה אחראי על האזור מטעם הממשל הצבאי שמו היה אברהם שמש. היה ממשל צבאי באותם ימים. השיח׳ סלמאן אלהזייל שנשאר בתוך מדינת ישראל ביקש מאברהם שמש ומאנשים ישראלים אחרים לתת לחלק מהמשפחות לחזור לאדמתם ולתת להם כבוד. המשפחה שלנו חזרה.

בשנת 1950 המדינה ביקשה מבעלי האדמות להראות את גבולות אדמותיהם. כל מי שהחזיק מסמך רכישה היה מציג אותו. מטעם המדינה היה עורך דין צוקרמן. הוא סימן את האדמה של כל אחד בארבע פינות. היה תוקע בכל פינה יתד. הם עשו מדידות בכל אזור אלעראקיב מבית קמא עד ביר אלסבע.

בשנת 1951 המושל הצבאי ביקש מהשבטים לפנות את האדמות שלהם כדי שהצבא יתאמן על האדמות. אמרו להם שזה יקח ששה חודשים. האנשים האמינו למדינה. חלק מהאנשים העבירו לאזור חורה ועתיר. את משפחות אלטורי, אבו סיאם ואבן בַּרי הם העבירו צפונית לואדי אלפח׳ארי. לא רחוק מכאן.

בשנת 1954 המדינה נתנה את האדמה לחברה יהודית. אנחנו כל הזמן שאלנו מה עם האדמות שלנו והמדינה התעלמה מאיתנו.

בשנת 1973 אמרו שכל מי שיש לו אדמה שיבוא לרשום את אדמתו במנהל מקרקעי ישראל. במסגרת הסדר הקרקעות. האנשים הלכו ורשמו. אני הלכתי עם אבא שלי ועם הדודים שלי. הם קבעו את גבולות האדמה. למשפחת אבו מדיע׳ם יש 1600 דונם. מתוכם 1000 דונם שלנו ו 600 דונם לבני הדודים של אבא שלי. עבר זמן ולא נעשה שום דבר בנושא. התחלנו לשאול מתי העניין יוכרע?. אין תשובות.

בין השנים 1980 עד 1999 גרנו ברהט. בחודש יולי 1999 הקק״ל התחילה לעבד את האדמה שלנו. האח שלי סעיד ראה את הטרקטורים והתקשר אלינו. מיד הלכנו כולנו לאדמה. הכרחנו את המשטרה והמינהל לצאת מהאדמה שלנו. אמרו שהייתה טעות וכי התכוונו להגיע לאדמה אחרת שהמינהל קנה מבעליה. בסוף הם יצאו. בהמשך, לא אפשרנו לאף אדם לחכור את האדמה שלנו ממנהל מקרקעי ישראל.

בעונת 2001/2000 באנו לאדמה. חרשנו וזרענו. כך לבד, למרות המנהל. אחרי שהחיטה צמחה קצת באו מטוסים וריססו את השטח בחומר רעיל והשמידו את החיטה.

בשנת 2001/2002 אותו דבר. גם בשנת 2002/2003. בשנת 2003/2004 זרענו גם בחורף וגם בקיץ זרענו אבטיחים ותירס. את הכל הם השמידו.

ארגון עדאלה נכנס לתמונה, הלך לבית משפט, השיג צו שאסר על ריסוס האדמה בחומרים האלה כי זה היה מזיק לאדמה, לצמח, לחיות ולבני אדם. זה היה רעל "ראונד אפ".

המדינה הציעה לנו שהיא תקנה 80% מהאדמה שלנו במחיר מצחיק של 4000 שקל לדונם, ותמורת ה 20% מהאדמה היא תתן לנו אדמה חלופית במקום אחר. לא האדמה שלנו אלא של אנשים אחרים. בשנת 2002 עברנו לגור כאן על אדמתנו. למרות שהמדינה אוסרת עלינו. עכשיו אנחנו במצב שמנהל מקרקעי ישראל התלונן נגדנו שאנחנו פוגעים ברכוש של המדינה.

יש בידינו הוכחות שזו האדמה שלנו. יש לנו צילומי אויר משנת 1936 ומשנת 1945 מוכיחים שגרנו על האדמה ועבדנו אותה, לא הייתה אדמת "מַוואת" (מתה, בור) כפי שהמדינה טענה. יש בידינו גם קבלות על תשלום מסים על היבול החקלאי משנת 1922. עוד הוכחה? יש לנו תעודות בעלות "טאבו" בריטיות. עוד הוכחות? יש בתי קברות מתקופת העת׳מאנים. המדינה רודפת אותנו בזרועות שונים. פעם זה המנהל, פעם הקק״ל, פעם סיירת ירוקה, פעם שמורת הטבע. היום גרות כאן כ 30 משפחות. אנחנו לא נעזוב את האדמה. האדמה היא הזהות שלנו. אתה חושב שהתעודה הכחולה הזאת היא הזהות שלך. זאת רק רשיון לזוז. גם לכלבים יש היום תעודות".

مقابلة

محمد عليان العصيبي

ولدت عام 1933
بالعراقيب - أبو سمارة

"... بدهم ياخذوا الأرض. بالمحكمة مع نوري كنت شاهد. المحقق بسألني كيف كنتو تضبّو الخيمة؟ يعني قصده إنو البدو ما الهم موطن، ما الهم مطرح، ما الهم أرض. يعني البدو رحل ما الهم ارض.
آخ... النا 50 سنة ما شفنا "الأوهل" (عبري) الخيمة اليوم بدهم شهود؟ بعد ما الختيارية ماتوا. بيسألوا لمين هاذ ولمين هاذ؟ خلوا الناس يموتوا وأجوا يسألوا لمين هذا؟
اليوم عندي بيت في حورة البلد. هذي الارض جزء من ارضنا، أنا وأخوي. النا برهط 450 دونم واتفقنا مع الدولة ناخذ هون 90 دونم وهذيك الأرض يشتروها منا، ساكنين عليها عرب بالنهاية. في عندنا أرض كمان بس ما بنتخلى عنها .... ابداً
احنا ملاكين كبار. كنا جزء من عشيرة ابو شنار حتى 1948 وبعد 1948 انضمينا لعشيرة العقبي.
كان عمري 14 سنة يوم النكبة ، لما صارت الهجرة.
وأنا صغير أمي الحاجّة ما كانت تخلينا نطُش كانت تخاف علينا. أنا تعلمت في مدرسة بالشريعة، كانت تجيب واحد من الترابين، أبو خوصة، على الفرس ياخذني ويرجعني من المدرسة. كانت تخاف. أنا تعلمت بمدرسة خليل ابو الحاج بالشريعة – مع الحكومة – تعلمت سنتين وبعدها تهجرنا.
قبل هيك تعلمت بمدرسة عند العزازمة، زي الكُتّاب.
أغلب الناس تهجرت، هو ظل حدا؟...
في يوم سمعت الكبار بيقولو إنه اليهود بنو 14 كبّنية بيوم واحد ، يمكن بسنة 1946، منها مشمار هنيجب وشوفال.... كانو يجيبو كرفان وحاووز مي يحطوه على برج وحواليهن سور ، هاي نقاط دفاع.
مع اليهود العلاقة فيها مناوشات، كنت أسمع عن موسى اليهودي من مشمار هنيجب، كان ناطور. وكان واحد اسمه أبو علي – ابنه اسمه إيلي، سمّى حاله اسم عربي عشان يريدوه العرب، هو كان مختار الكبنية بمشمار هنيجب. كان يقعد عند الختيارية.
في أحد الأيام روحنا وشفنا الناس فازعين ، صاروا يقولو إنه اليهود فزعوا على العصيبي، على مطرحنا. ففزعت الرجال.... أجا أبو قزمة وأبو طورية.... هي هاي الأشياء بتحارب عالم؟
أبو قزمة ضرب خط الميّ تبع الكيبوتس وسطحه.
اليهود صاروا يتجمعوا 10 - 15 الواحد ويطلعوا يتدربوا، يعملو حالهم يتدربو... هم متدربين بس عشان يعملو رعب للناس. إحنا صرنا نخاف بعد ما سطحنا الماسورة. اليهود حطونا براسهم وصارو يقولو انه العراقيب خطر. مرّة 15 واحد منهم جايين ع المطرح تبعنا. ماخذين الظهرة هذيك،

دولة إسرائيل طردت العرب الفلسطينيين وسلبت أرضهم
وأقامت عليها غابة لسفراء العالم
אלעראקיב- מדינת ישראל גירשה את הערבים הפלסטינים, גזלה את
אדמתם והקימה עליה יער לשגרירי העולם

ראיון

מחמד עליאן אלעסֵיבִּי

נולדתי בשנת 1933

באלעראקיב - אבו סמארה

רוצים לקחת את האדמה. אני הייתי עד במשפט של נורי. החוקר שאל אותי איך מקפלים את האוהל? התכוון לומר שאנחנו הבדואים אין לנו מקום קבוע, רק נודדים. אהההה.... היום נזכרו לבקש עדים על גבולות האדמה? אחרי שהזקנים מתו התחילו לשאול של מי זה ושל מי זה.?

האדמה הזאת היא חלק מהאדמה שלנו. אני ואח שלי. היו לנו ברהט 450 דונם והסכמנו שהמדינה תקנה את האדמה ברהט ותכיר לנו בבעלות על 90 דונם כאן. בסופו של דבר על האדמה ברהט גרים ערבים. זו נחמה. כי יש לנו אדמה נוספת אך לא נוותר עליה. לעולם לא.
אנחנו בעלי קרקעות רבים. לפני 1948 היינו חלק משבט אבו שְׁנאר, אחרי 48 הצטרפנו לשבט אלעקבי.
ביום ההגירה, יום הנכבה, הייתי בן 14. לפני כן, כשהייתי קטן, אמא שלי לא הרשתה לנו לצאת לבד בכלל. היא פחדה כל הזמן שיקרה לנו משהו. אני למדתי בבית ספר באזור אלשריעה, אמא שלי שכרה מישהו עם סוס מאלתראבין, אבו ח'וסה, כדי שיקח אותי לבית הספר ויחזיר אותי הביתה. אז למדתי בבית ספר ח'ליל אבו אלחאג' באלשריעה, של הממשלה, למדתי שנתיים ואחריהן הייתה הנכבה. לפני כן למדתי בבית ספר אצל שבט אלעזאזמה, כמו ללמוד בחדר.
רוב האנשים היגרו, למה מישהו נשאר?....
יום אחד שמעתי את הגדולים מדברים שהיהודים בנו ביום אחד 14 התנחלויות, אולי זה היה בשנת 46, כמו משמר הנגב, שובל..... היו מביאים קרוון, מגדל מים ומגדרים אותם. זו הייתה נקודה הגנה [צבאית].
אני זוכר את היחסים עם היהודים מתוחים תמיד. זכורים שמות של יהודים כמו מוסא שהיה השומר של הקיבוץ. עוד אחד היה שמו אבו עלי, השם של הבן שלו היה אלי, אבל הוא קרא לעצמו אבו עלי כדי שהערבים יחבבו אותו. הוא היה מח'תאר של משמר הנגב. היה בא ויושב עם הזקנים שלנו.
באחד הימים, כשהייתי בדרך הביתה, ראיתי את אנשי השבט מתאספים וכעוסים, התחילו לומר שהיהודים תוקפים את אלעסיבי, את המאהל שלנו. אז יצאו אחד עם מכוש, אחד טוריה ואחד עם.... באמת... הדברים האלה יכולים להיות טובים למלחמה...? זה שהיה לו מכוש חבט בצינור המים של הקיבוץ וקרע אותו.
התחילו היהודים להתארגן בקבוצות של 10 - 15 איש, היו יוצאים יחד להתאמן, עושים עצמם מתאמנים כי הם מאומנים אבל רק כדי להפחיד אצל האנשים. אנחנו, אחרי ששברנו את צינור המים התחלנו לפחד. היהודים סימנו אותנו והתחילו להגיד אלעראקיב מסוכנים. פעם באו 15 איש מהם לשכונה

كانوا بعيدين عن بعض 5 متر، هاجمين هجوم. فجأة صار طخّ من عِنّا، قالوا هذا محل "مسوكان" (عبري) خطر، إمي صاحت اركبوا عالفرس، أهربوا. بالليل عاودو الناس رجعو.
لما تهجرنا، شردنا للنقايزة، دودئيم اليوم، حضرنا حالنا مش مستبعدين انهم يرجعوا، بعد النقايزة رحنا للسبع، حطينا عند النقيز وشتّينا بوادي كركور عند النقايزة، صاروا اليهود يطلعوا ويوصلونا، قتلوا واحد ورانا، شافوهم الرعيان بيقتلوا فيه، واحد ما بعرفه، شاب صغير. بعدين رحنا لخشم الجبيل جنب السبع من الجهة الشمالية، قيّظنا هنا بالسبع، اليهود احتلو السبع بشهر 10. جينا على السبع وما كان ولا واحد – كان بس دار ابو عايش والجيش المصري – كنا نجيبلهم مي. الجيش كان ينتظر بس اليهود هجمو من الجهة اللي ما فيها حدا. الصبح حطيت بطانية على راسي ولفيت شامة، البدو ما صار عليهم شي. لآنهم هربوا.
ال 14 شخص اللي انطخّوا كانوا سرقوا القمح من الكيبوتس. موسى (اليهودي) كان يكره عشيرة العلامات. وانقتل كمان أولاد ابو مصطفى زايد الطوري.
أجو اليهود علينا على الشق. كنا 60 زلمة، من كل الحمايل، معنا القريناوي والقطاطوة وغيرهم. قالوا اليهود خلال 4 ساعات ما بدي اشوف حدا هون، روح شرق الاردن، وصاروا يلعبوا على الخيل تبعتنا.
معي بطانية طحين وطاسة. اغلب الناس ما معها حمار تركبه. رحنا شرق حورة وقعدنا سنة.
ما زرعنا بهاي السنة، الدنيا حرب وخوف. بعد ما شتّينا صرنا نروح على الارض نزرعها بالليل، نظل طول الليل والفجر نروّح، حتى اليهود ما يكشفونا. حرثنا سنة 1949.
بيوم قالوا سليمان العقبي (أبو نوري) طلع من السجن وعمل عشيرة. ورحنا على العراقيب وحطينا جنب البايكة تبع سليمان العقبي، كان هذا يمكن سنة 1949. أجا ابرهام (شيمش) وطوّق العرب ومعه أسماء، وقال اللي انادي اسمه يطلع، نادى سليمان العصيبي، لكن الشيخ سليمان العقبي رفض وقال: إذا بدّك ترحل العصيبي، أعطينا اسبوع ونرحل كلنا. بعدين نادى على ناس من دار أبو صيام ومن القرينية وغيرهم وردّلهم على الأردن. كان ابرهام يضرب الناس، وكسر ظهر اثنين اعرفهم.
سنة 1951 رحلّونا مرة ثانية عشان الجيش بدّو يتدرب.... أنا إلي 600 دونم بالعراقيب. العصيبي بيوتهم كلها من حجر وبيت الشعر جنبه.
إحنا ما كنا نسوي مشاكل بنخاف من الحكومة. طلعنا وأبعدونا عن أرضنا. وضعوا علامة الخط الاسمر وقالو من شرق الخط مسموح لكم ومن غرب الخط ممنوع. سكنّا في خربة حورة، وبالثمانينات انتقلنا لحورة البلد.
أولاد عمي حطوا خيمة بالعراقيب مش زمان وطردوهم. واليوم أنا ساكن بحورة البلد.
يا ريت ربنا ما خلقنا بهذا الوقت.

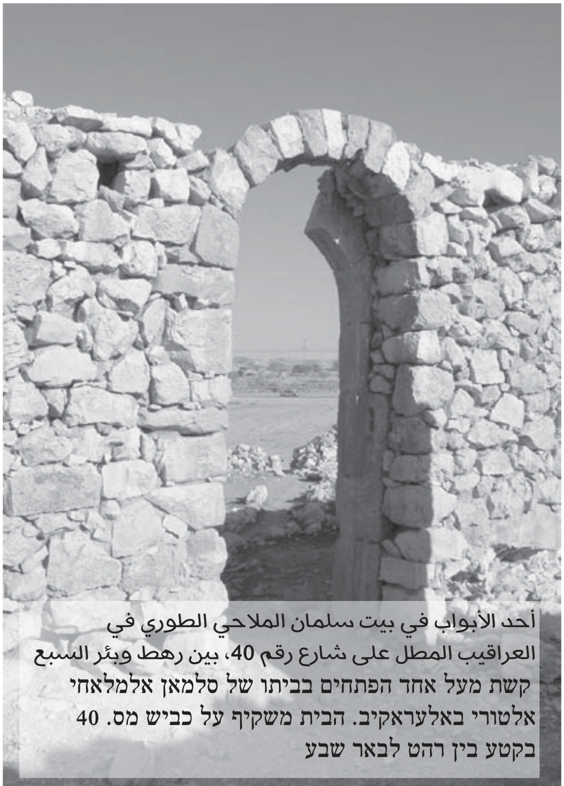

أحد الأبواب في بيت سلمان الملاحي الطوري في العراقيب المطل على شارع رقم 40، بين رهط وبئر السبع
קשת מעל אחד הפתחים בביתו של סלמאן אלמלאחי אלטורי באלעראקיב. הבית משקיף על כביש מס. 40 בקטע בין רהט לבאר שבע

שלנו. תפסו את הגבעה הזאת, היו רחוקים אחד מהשני כ 5 מטר, התקפה מסוגרת. פתאום מישהו מאצלנו ירה לכיוון שלהם. היה מישהו עם סתם רובה וירה. אז אמרו היהודים זה מקום מסוכן. אמא שלי התחילה לצרוח ולומר תרכבו על הסוס, תברחו. האנשים ברחו וחזרו בלילה.
ביום ההגירה, ברחנו לשבט אלנקאיזה, איפה שהיום דודאים. הכנו את עצמנו, לקחנו בחשבון שהיהודים יחזרו. אחרי אלנקאיזה הלכנו לביר אלסבע, הצבנו אוהלים אצל אלנקאיזה בואדי כרכור והעברנו אצלם את החורף. היהודים התחילו לצאת ולהגיע למקומות שלנו, הם הרגו בחור אחד מאחורי המאהל, רועי הצאן ראו אותם כשהרגו אותו, מישהו שאני לא מכיר, בחור צעיר. נדדנו לח'שם ג'ביל ליד ביר אלסבע מצד צפון, נשארנו כל הקיץ באלסבע, היהודים כבשו את אלסבע באוקטובר. לקחתי שמיכה על הראש והלכתי צפונה. באופן כללי לבדואים לא קרה דבר כי הם ברחו.

היה מקרה של ה 14 אנשים שהיהודים הרגו. הם חשדו שגנבו מהם חיטה. מהקיבוץ. מוסא השומר של הקיבוץ שנא את שבט אלעלאמאת. אחרי סיפור הגניבה הסתובבו בין השבטים, אספו אנשים והרגו אותם. לפני זה נהרגו גם שני אחים בני אבו מסטפא זאיד אלטורי.
היהודים באו לאוהל הגדול, היינו שם כ 60 גברים מכל החמולות. היהודים אמרו שתוך 4 שעות לא רוצה לראות כאן אף אחד. לכו מזרח הירדן. ועלו על הסוסים שלנו. פחדנו שיקחו לנו את הסוסים אך בסוף הם השאירו אותם. לי הייתה שמיכה וסירץ לרוב האנשים היה על מה לרכב. הגענו למקום מזרחית לחורה ונשארנו שם שנה. באותה שנה לא זרענו את האדמה. המצב היה מלחמה ופחד. אחרי החורף התחלנו להגיע לאדמה כל יום בלילה, זרענו אותה כל הלילה ובבוקר חזרנו כדי שהיהודים לא יגלו אותנו. חרשנו את האדמה ב 1949.
יום אחד שמעתי אנשים אומרים שהשיח' סלימאן אלעֻקבי (אביו של נורי) יצא מהכלא והוא מקים שבט. הלכנו לאלעראקיב ובנינו אוהל ליד הבית של סלימאן אלעקבי. זה היה כנראה בשנת 1949. פתאום הגיע אברהם שמש, כיתר את השטח והיו לו שמות ביד. אמר: כל מי שאני קורא את השם שלו ייצא. הוא קרא לסלימאן אלעסיבי, אבל אלשיח' סלימאן אלעקבי סירב ואמר: אם אתה רוצה לגרש את אלעסיבי, תן לנו שבוע ימים וננטוש כולנו יחד. אחרי הוא [אברהם שמש] קרא לאנשים ממשפחת אבו סיאם ומאלקריניה ועוד אחרים וגירש אותם לירדן. אברהם הזה היה מרביץ לאנשים. הוא שבר את הגב לשני אנשים שאני מכיר.
בשנת 1951 שוב גירשו אותנו כי הצבא היה צריך את האדמה לאימונים. לי יש 600 דונם באלעראקיב. למשפחת אלעסיבי היו באלעראקיב בתי אבן. גירשו אותנו לאזור ליד חורה, ח'רבת חורה. בשנות ה 80 עברתי לגור בעיירה חורה, שם אני גר עד היום.
בני דודים שלי ניסו לא מזמן להקים אוהל באלעראקיב, באה המשטרה וסילקה אותם.
הלוואי ולא הייתי נברא בזמן הזה.

مؤسسات دولة إسرائيل تنشيء غابة لأولاد مونتريال
على أرض أولاد العراقيب
יער ילדי מונטריאול על אדמת ילדי אלעראקיב

שמש, משפחתך

6/12/2009 15:34
Subject: שמש, משפחתך

נורית[1] יקרה,
אני חוזר אליך בעניין אברהם שמש. לא בטוח אם סיפרת לי בזמנו שהוא דודך או אח של סביך... עֻמר מכין עכשיו את הסיור לאלעראקיב ופגש את נורי וזקנים נוספים מהכפר שלהם. השם של אברהם שמש עלה כמי שרדה בהם ביד קשה. עֻמר סיפר לי על יחס נוקשה מאד שלו כלפי אנשי אלעראקיב. כלומר, הוא לא רק דאג לפינויים מהשטח אלא גם התעמר בהם.
אני מתאר לעצמי שזה לא קל לך לקרוא ולשמוע את הדברים האלה ואני מצטער בשבילך. אבל אני חושב שאת יכולה לתרום לנו תרומה חשובה לחוברת שנדפיס "זוכרות את אלעראקיב". אני מבין שאת לא יכולה לראיין אף אחד במשפחה שלך כי העניין רגיש מאד וכבר יש לך קונפליקט לא קל שם. לכן יש לי הצעה/בקשה אחרת. מה דעתך לכתוב לנו קטע קצר, אפילו בעילום שם, על הנושא מזוית אישית משפחתית שלך? למשל מה המשמעות של לדעת על כך שאדם קרוב לך היה מעורב בגירוש פלסטינים בנכבה? איזה אתגרים זה מציב בפניך? אילו הזדמנויות זה מציב? האם את חשה אשמה? אחראית? מה המשמעות של אלה? ובכלל, כל מה עולה לך.
מה דעתך?
איתן

Sent: Sunday, December 06, 2009 4:22 PM
Subject: Re: שמש, משפחתך

הי איתן,
אברהם שמש הוא הבעל של אחות של (...) שלי. בעצם - היה, אני חושבת שהוא כבר נפטר.
כבר ידעתי שהוא התעמר באנשי אלעראקיב. דיברתי עליו עם נורי אלעקבי בעצמי, ושמעתי את זה לפני כמה שנים. זה באמת היה לא קל. אבל בסוף לא עשיתי עם זה כלום. התלבטתי הרבה זמן אם לפוצץ את זה בחוג המשפחה, והחלטתי שכבר פוצצתי מספיק.
אני אחשוב על ההצעה שלך, אחשוב מה יש לי להגיד בנושא. מתי אתה צריך תשובה?
נורית

2009/12/6 16:53
Subject: Re: שמש, משפחתך

תודה נורית,
מצוין.
הדדליין שלנו הוא עד שלישי הקרוב, מחרתיים, בבוקר אצלנו. יהיה מעולה אם תוכלי לכתוב את זה בעברית וגם באנגלית, אבל נסתפק גם רק בעברית...
לדעתי החשיבות בטקסט כמו שלך חורגת מהעניין הספציפי של משפחתך ולכן זה גם לא כל כך משנה שתכתבי בעילום שם. אני גם מבין לגמרי את הקושי בחשיפת שלדים בתוך המשפחה פנימה. לי בעצמי יש כמה כאלה שלא מעז לגעת בהם.
איתן

[1] *הפרטים האישיים המזהים טושטשו.*

Sent: Monday, December 07, 2009 3:41 AM
Subject: Re: שמש, משפחתך

הי איתן,
ניסיתי לכתוב היום משהו לחוברת על שבט אלעקאריב. יצא ממש גרוע, נראה לי שאני מוותרת.
הבעיה היא כנראה בזה שאני מתביישת ומרגישה אשמה - שלא עשיתי שום דבר עם המידע הזה.
אני חושבת שהייתי צריכה לעשות משהו - לעמת את המשפחה שלי, לעזור לנורי כדי לאזן את העוול שהם עשו לו. ובסוף לא עשיתי כלום, פשוט ברחתי לאמריקה.
זה לא יושב לי טוב על המצפון, ואין לי חשק להגיד את זה בפומבי.
אני לא יודעת מה אני עוד יכולה להגיד לך בעניין. אתה יכול לראיין את האלמנה - קוראים לה (...) (לשעבר ... כיום שמש). היא אישה מאוד מבוגרת כיום, אני חושבת שעדיין גרה בבאר שבע.
יש לה ארבע בנות, אחת מהן גם התאלמנה לא מזמן. יש לה אחות תאומה שגרה בקיבוץ (...). היא אישה חזקה ומרשימה.
יכול להיות שיהיה מעניין לדבר איתה - יכול להיות שהיא יודעת וזוכרת דברים. רק אל תגיד לה שאני שלחתי אותך...
מצטערת,
נורית

2009/12/7 9:51

הי נורית,
תשמעי, מה שכתבת לי זה הכי חזק בעולם. זה יכול להתפרסם ככה כהתכתבות מיילים ביני לבינך תוך כדי טשטוש כל קשר אליך. גם לא לכתוב מה בדיוק אברהם הוא בשבילך מבחינת הקשר המשפחתי. אם היית מעזה לדבר איתי יותר גלוי הייתי גם מנסה לשכנע אותך שזה נראה לי לגמרי בסדר לא לפוצץ את זה במשפחה פנימה. זה ממש לא נראה לי העניין. העניין הוא המצפון המציק לך ובגלל זה את חשה שאם תפוצצי את זה בבית זה יעזור במשהו. אבל זה לא נכון. זה רק יעזור לך להרגיש טוב יותר.
דווקא במעשה הציבורי יש הרבה יותר עוצמה. להגיד מה שאמרת לי כאן במייל הקצרצר הזה זה הרבה יותר חזק מכל טקסט מתוחכם ומסתיר להפליא אחר.
אנא תני לנו לפרסם את זה. זה חשוב מאד! פליז. זה יהיה המעשה שלך בנדון. זה יכול לעלות שוב בחייך בעתיד ומה תעשי אז? לאן תברחי?
תראי, אולי את מרגישה אידיוטית עכשיו שסיפרת לי על כך. אם לא היית מספרת זה היה עובר "בשקט". אנחנו היינו נוסעים לשם בשבת, את לא מצטרפת, נורי ככל הנראה יפסיד בבית המשפט בבאר שבע כשינסה להוכיח את זכותו על אדמתו ונמשיך הלאה כולנו מעוול לעוול. עכשיו אני הנודניק מנסה לשכנעך לעשות משהו שעולה לך בבריאות. ללא ספק.
נורית, תעשי משהו טוב ותני לנו לפרסם את זה. מבטיח לך שתראי את הטקסט לפני הפרסום כדי שתאשרי אותו.
רוצה לחבק אותך,
איתן

Sent: Monday, December 07, 2009 3:08 PM
Subject: Re: שמש, משפחתך

הי איתן,

אני לא יודעת. אני מתביישת גם בשם המשפחה שלי. במשפחה שלי היה לנו דימוי עצמי תמיד מאוד גבוה. באתי ממשפחה לא מאוד עשירה אבל שהיתה שייכת לאליטה - אבא של סבא שלי היה אדם מאוד משכיל ומתקדם, ובבית שלהם הקימו את המחתרת הציונית בבגדד. תמיד החשבנו את עצמנו למלח הארץ, למנהיגות המוסרית. נכון שאברהם שמש מחובר למשפחה שלי, משפחת (...), רק בקשרי משפחה - הוא היה נשוי לבת המשפחה. אבל בכל זאת, זה משהו שמאוד מביך אותי להיות קשורה אליו. מה גם שהבנתי ש(...), אחד האחים של (...) שלי, גם קשור לסיפור הזה איכשהו - אני חושבת שהוא עבד עם שמש. כן, אני יודעת שציונות זו גזענות ואיך אפשר לעשות ציונות בכלל בלי לעשות עוול. אבל אני גם רואה מורכבות. אפשר להבין את הציונות של היהודים בגולה, ובמיוחד אני יכולה להבין אותה אחרי שגרתי שנתיים באמריקה והבנתי מה זה להיות זרה. מה זה להיות מיעוט - אפילו אם הוא לא נרדף. הבעיה התחילה במה שהם עשו כשהם הגיעו לארץ, וגם כאן יש גוונים שונים. מה שעשה שמש הוא הגרוע מכל. לכן למרות שכולנו כנראה מבוססים בבוץ, חלק ממש שוקעים בו.

ולכן אני גם מרגישה אשמה בעצמי. האם לא היתה לי אחריות אישית כלפי נורי ובני משפחתו? האם לא הייתי צריכה לקחת את המקרה האחד הבודד הזה ולהאבק על הצדק שיצא לאור? האם לא הייתי מצפה להתנהגות כזו ממישהו שבן או בת משפחתו היו גורמים לי עוול דומה? למה לא שברתי את מעגל הקסמים המרושע?

אין לי תשובות טובות. אולי התעייפתי מלהילחם בטחנות רוח. נמאס לי להפסיד כל הזמן. רציתי לסיים את הדוקטורט, לחיות חיים נורמליים. אולי רציתי גם להתנתק מהמחשבות על מה שבני משפחה שלי עשו. קשה לי לראות את הפנים של נורי מולי - אלה פנים שמזכירות לי בדיוק מה קרה ומי אחראי.

למה אתה רוצה לפרסם את זה? מה הערך של זה? אני לא חושבת שאפשר לטשטש את זהותי כי יש אנשים שמכירים....
נורית

2009/12/7 15:44

הי נורית,

תודה על המילים שלך.
מה שאת כותבת מזכיר לי את הטקסט המופלא והקשה של דרידה בשם
On Forgiveness
כאן יש קישור לוידיאו קצר ומרתק עליו:
http://www.youtube.com/watch?v=dwDZ6jrDgdg
יכול להיות שסיפרתי לך משהו עליו.
מבחינתי את מדגימה במילים שלך, בתחושות הקשות שלך ,בדיוק את מה שדרידה מתכוון אליו (לפי מיטב הבנתי...): שאת לא באמת יכולה לקבל מחילה מנורי אלעקבי. כי מה שנעשה לו לא ניתן באמת למחול עליו. אפשר למחול עליו, כפי שדרידה אומר בוידיאו, לצרכים פוליטיים, תרפויטיים וכו׳ שהם חישובים שונים וחשובים לאנשים רבים בעולם. אבל מבחינה פילוסופית ריגורוזית (איך אומרים את זה בעברית?) הרי לא ניתן למחול על הגירוש ומסכת ההשפלות שנורי ומשפחתו עברו מאז הנכבה. לכן בדיוק הקושי העצום שלך והוא מובן לגמרי.
אבל זה בדיוק מה שחשוב כאן. שאת מבינה את הברוך שאת ואנחנו חיים בתוכו ושאין לו מוצא. בוודאי לא במסגרת הציונות. הבעיה הפרטית המשפחתית שלך היא סינקדוכה (חלק המייצג את השלם) של הבעיה של כולנו כאן. היתרון הגדול שלך על רוב היהודים בארץ (אפילו ואולי בעיקר על השמאלנים) הוא לדעתי בכך שאת מבינה את הבעיה הזו שאין לנו דרך מוצא ממנה במסגרת החיים שלנו כאן. ואז או שצריך לשנות את הציונות מהיסוד או לברוח למקום אחר בעולם או להתמכר לטלוויזיה או כל מסמם אחר.
נורית, זה הערך הגדול של הפרסום של זה. לפרסם את ״האין לנו מוצא״. זה הרבה יותר חשוב מלפרסם פתרונות נפלאים שונים.
זו ההזדמנות שלך ושלנו לזעוק בקול רם שבמשפט של נורי כבר הפסדנו מזמן ואין לנו סיכוי לצאת ממנו זכאים.
הלוואי שתיאותי.
הסיכוי שמישהו יזהה אותך ויעביר למשפחתך הוא אחד למיליון. את הקרובים לך שעלולים לזהותך וקרובים לך פוליטית את יכולה לבקש לא ליידע את משפחתך.
ניסיתי להתקשר לפני כמה דקות ולא ענית :-(
איתן

Subject: Re: *שמש, משפחתך*
3:56 8/12/2009

OK
נורית

a 64 year old thin and wrinkled man, sitting on a matters in the middle of the Naqab.

After each destruction of his tent and after each arrest Nuri returned and built a new tent, each time more modest. In the distance I saw the roofs of the new settlement- Gvaot Bar. Jews who live on the land of al-Uqbi tribe. Jews who answered the Zionist call to come and bloom the desert. Yet another generation of so-called innocent people that in a few years will say that they did not know that they stole and expelled. People that do not ask who planted the wheat. When I think of these young families it is hard not to be reminded of the slogan: A people without a land are called to a land with out a people- but Nuri and the rest of al-Uqbi tribe, Nuri and the rest of the Bedouins, Nuri and all the Palestinians, are they not a People in the Zionists' eyes? Was the land empty because it was empty of Jews? I want to see the faces of these people who came to live on the Hills of the Wheat, I want to look in their eyes, and I want Nuri to take off his sunglasses and let them look into his eyes. In the internet site of this settlement is says that Gvaot Bar is a rural community for secular Jews. It is planned to inhabit about 500 families. The settlement is situated in the heart of the hills that the wheat grows on, and from that it got its name. ….Much efforts and resources were put in planning a quality architectural plan…

I especially liked the sentence that describes the struggle of the State of Israel against Nuri al-Uqbi: "much efforts and resources were put in planning …" The internet site also has a list of characteristics that the settlement is looking for in their new candidates, it is missing only one quality: blindness. When we left, it was almost Shabbat, a lone fox was standing on a hill in front of us, and we drove back to our family dinner, in our house, which does not have a demolition warrant standing over it.

Michal Zak
Neve Shalom/Wahat al Salam, May, 2006

نوري العقبي بين أطلال منزل محمد سلامة العقبي
נורי אלעקבי בין שרידי ביתו של מחמד סלאמה אלעקבי
Nuri al-Uqbi walking on the ruins
of Muhammad al-Uqbi's house

another time I heard him speak at the office of the Association for defending Bedouin rights, there, in the old (Arab) city of Beer Sheba, surrounded by piles of yellowed pamphlets that were left over from some demonstration for justice (someone was over optimistic and printed them by the hundreds) I found on the wall a picture that the Jewish artist Tumarkin made in 1978. It was composed of two black and white photos-one of people being deported in a train cart (from our shoa) and the other of a Bedouin girl. Under the photos Tumarkin wrote in his hand writing “Jew, don’t do to them what others have done to you”.

I asked the artist for a copy of this picture later, and it is hanging in my office. Sometimes I can sense the discomfort of my guests when they come in and see it. Indeed it is discomforting. For me it is a reminder of the unrecognized villages, the stolen land, the racism, and now it also reminds me of what Nuri said: “we are the Indians of the State of Israel”.

Nuri told us the story of his one -man protest. When we where there two of his family members dropped by. He demonstrates alone but he is not alone in the struggle. He explained that there are many ways to struggle, those who can make a living and support the children in their schooling should do that, and those who can stay on the land and struggle with the police force should do that. He taught us that with such a long and violent struggle against racism and plunder we need to function in different ways. At the beginning I was alarmed; there was desperation in his voice that I didn’t remember from the past. This time, he said, he is there to stay: he will either get to build his tribe’s village on their ancestral land or he will die there. As he went on and told his story I heard the fighting spirits back in his voice and with it his humor. It seems that the art of story telling that we attach to the people of the desert has not missed him, he described his latest three arrests like a suspense story, and he stressed all the names of the police officers that came, including their ranks, the dates and the time of their “visits”. He described how 250 policemen and Special Forces came, and when the high officers spoke to him none of them sat, even though he has chairs, (plastic and yellow). They stood and told him he was arrested, no warrant from a judge, no reason- the State of Israel in a vulgar, un- proportionate demonstration of force against Nuri al-Uqbi,

مدخل مستوطنة "جبعوت بار"
"הכניסה" לגבעות בר
Gvaot Bar

more ruins of another house, and a tree that was the house of Nuri's grandfather, next to that there are signs of a plowed field. A year ago Nuri planted wheat, then he went to the USA to participate in a conference on dispossessed peoples. That same night he dreamt that there was a big celebration in the family, trays of food were served- rice and meat, and suddenly everything was gone, and no one ate. Nuri got up in panic. That morning he spoke in a panel together with a Native American woman, an Indian from Venezuela and a Kurd. Among the things he told his audience at the conference was that he has a feeling that as he spoke, the Green Police (a force that patrols the Bedouin's lands) was destroying the plants that he had planted. And sure enough at that very moment tractors where destroying his fields.

Usually in stories such as this one, that include almost-mythological characters such as Nuri, just as the wind blows through the tent and the sun begins to sink there is a dream, god intervenes, and the special effects help strengthen the claims in the story. (In my family we also have this pattern, a dream that helps the story along, with us it was my grandfather who woke up one morning with a dream that helped change the course of our family history, or at least gave it a mythical twist). In the story of the Uqbi tribe there is no need for literary effects and justifications, the story is solid, it has no cracks.

Nuri al-Uqbi is an old warrior in the struggle, I met him more than once, each time over another aspect of this struggle: once it was a struggle to get a building license for a kindergarten in the unrecognized village near Hura, where al-Uqbi tribe was deported to in 1951,

آثـار منزل سالم بن صبيح العقبي الـذي ظل عامراً حتى هجّرت إسرائيل أصحابه عـام1951
שרידי ביתו של סאלם בן סביח אלעֻקבי שעמד כאן עד שישראל גירשה את תושבי האזור בשנת 1951
The ruins of Salim al-Uqbi's house , destroyed by Israeli authorities after 1951

Memories of a visit

I wrote these reflections in 2006 after visiting Nuri al-Uqbi on his land. He has been there since, for almost three years. Unfortunately my words are still relevant. I hope, in a modest way they will help his spirit and give him strength to continue

Nuri al-Uqbi is an old acquaintance of ours, and he is also a strange man. He insists on returning to his village on the al-'Araqib land. His family was expelled from their land in 1951. The government promised that they will return after six months. After he tried every legal means, he decided, out of despair, to settle on his land, in a Bedouin tent (made of plastic). Nuri is there for a couple of months now, and my family and I decided to visit and support him.

It was Friday afternoon, we waited for the sun to go down a bit, so that we wouldn't have to be there at the heat of day- we have this luxury. We traveled south, at some point we began to nag Nuri on the cell phone, we missed one entrance, went back, got in "just before the bridge" and drove on a dirt road to the tent. What we saw was surreal- a simple tent: on one pole there was a T-shirt hanging, with a picture of an American Indian, a mattress on the ground, a water container, a pile of yellow plastic chairs, and an over loaded car on the side. In front of the tent there was a memorial, pieces of cement and iron cluttered together as a memory of the floor that Nuri built and the police destroyed. To the south, in the distance, - the new Tarabin al-Sani' (Beduin) neighborhood, to the north, the Beduin town of Rahat, and a new Jewish settlement- Gvaot Bar (the hills of the wheat), this settlement is being built on the land of the al-Uqbi tribe. From the east, in the distance there was a small tent with shepherds that came for the season with their sheep, they will leave soon. And there was the desert.

But from the eye of a Bedouin you could see other things as well: in the wadi behind us there was a pile of stones, ruins of a house that was built in the 40's - that is where Nuri was born. In the wadi in front of us

ذاكـــــرات الـعـراقـيـب

זוכרות את אלעראקיבּ

Remembering al - ’Araqib

www.zochrot.org

ذاكرات
זוכרות
Zochrot